

รายงานการประชุมวุฒิสภา

ครั้งที่ ๕/๒๕๕๐ (สามัญ)

วันพฤหัสบดี ที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

ประธานวุฒิสภา : วันหนึ่งสมาชิกมาประชุม ๑๔ คน เป็นองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุม มีสมาชิกใหม่ยังไม่ได้รับอนุญาตมา
อนันตสมาคม เจ้าคุณสมันต์ ขยันขันแข็งทำคำปฏิญาณตั้งข้าพเจ้าจะได้งาน

พระยาสมันต์วิบูลย์จันทร์ : ข้าพเจ้า พระยาสมันต์วิบูลย์จันทร์
ขอปฏิญาณต่อที่ประชุมวุฒิสภาว่า จรรยาวิชาได้แก่ปฏิบัตินาม ซึ่งรัฐ
ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ

ประธานวุฒิสภา : ในอันเฉลิมพระชนมพรรษา ตามที่ได้เคย
ปฏิบัติมาโดยนิตได้ประธานเสด็จโรตเรไปถวายพระพรชัยมงคล ในโอกาส
อันประเสริฐเช่นนี้ ในคราวนี้ ข้าพเจ้าก็จะปฏิบัติอย่างเดียวกัน ถ้า
ผู้ใดไม่เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าประชุมอนุมัติ

ระเบียบวาระต่อไป เลขาธิการกรมการดำเนินการสำเนียงประจำสภา ท่าน
คัยการมีกรมการสังกัดชุด ตามที่ปฏิบัตินามมี ๓ ชุด แะชุดละ ๗ คน

พระสัพทชิวรรัตนกุ่มนที : ข้าพเจ้ารู้สึกอานึ่งพระราชบัญญัติ
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกไป เพราะฉะนั้นถ้าจะประชุมก็เปลี่ยนระเบียบวาระ เค้า
พระราชบัญญัติมากกว่าเสียก่อน เพราะว่าการเลือกตั้งกรมการดำเนินการสำเนียง
ยังไม่มีความจำเป็น ขอเสนออย่างมีเกียรติพระราชบัญญัติ ๒ ฉบับที่กรมการ
จัดการพิจารณาเสร็จแล้วมีว่ากันเสียก่อน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ประธานวุฒิสภา : ท่านต้องเขียนมาแต่มีผู้รับรอง ๒ คน เขียนมาด้วยก็ได้

มีสมาชิกเสนอขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระ คือขอให้ยกวาระรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม กับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งระบบที่ ๕ คือตามระเบียบวาระหมายเลข ๓ และ ๔ ขึ้นพิจารณาาก่อนเลือกตั้งกรรมการ มีผู้ใดจะเห็นอย่างไรขอเปลี่ยนระเบียบวาระนี้

นายบรรจง ศรีเจริญ : การเปลี่ยนระเบียบวาระคือยกเอาวาระพระราชบัญญัติเสร็จแล้วจากกรรมการ ๒ ระบบมาว่าก่อน ข้าพเจ้าเห็นว่าควรทำได้ แต่ทว่าอย่างไรก็ตามการเลือกตั้งกรรมการก็ดี การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ระบบก็ควรทำให้เสร็จในวาระเหมือนกัน เพราะฉะนั้นการให้ดำเนินการตามระเบียบวาระ ให้มีการเลือกตั้งกรรมการก่อน ข้าพเจ้าเห็นว่าจะทำได้ เพราะว่าจะอย่างไรก็ตามในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติข้อนี้ไปก็ต้องมีกรรมการรับไปพิจารณาเหมือนกัน ข้าพเจ้าจึงขอเสนอให้ดำเนินการตามระเบียบวาระ หมายถึงควรมองว่าให้เลือกตั้งกรรมการก่อน

ประธานวุฒิสภา : คือมีผู้คัดค้านว่า คงจะดำเนินการตามระเบียบวาระ คือเลือกตั้งกรรมการก่อน ข้าพเจ้าขอมติแห่งที่ประชุม ผู้ใดเห็นควรจะให้ดำเนินการตามระเบียบวาระ คือเลือกตั้งกรรมการก่อน โปรดยกมือนะ

สมาชิกยกมือจำนวนน้อย

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดเห็นควรจะเปลี่ยนระเบียบวาระตามที่มีเสนอมาน คือให้พิจารณาพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม หมายเลข ๓ และร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งก่อน

สมาชิกยกมือจำนวนมาก

ประธานวุฒิสภา : คงามเห็นส่วนใหญ่ให้เปลี่ยนระเบียบวาระ

ในวาระต่อไป พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ฉบับชั่วคราวแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา
เสร็จแล้ว เป็นวาระที่ ๒ ขอเชิญกรรมาธิการ
คณะกรรมาธิการเข้านั่งประจำที่กรรมาธิการ

บันทึกการประชุมกรรมาธิการวิสามัญของวุฒิสภา
พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไข
เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ มี ผู้แปรญัตติ ๓ ราย คือ ๑. พระนิพนธ์ประธาน
๒. พระศรีธรรมาโศภิตกรวม ๓. พระยาจินดาภิรักษ์ คณะกรรมาธิการได้
ทำการพิจารณาร่วมด้วย นายชอน ชัยประภา ผู้แทนรัฐบาล ปรากฏผล
ของการพิจารณาดังต่อไปนี้

ชื่อรัฐธรรมนูญ	ไม่มีการแปรญัตติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	๖	มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ
มาตรา ๑	๖	มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ
มาตรา ๒	๖	มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ
มาตรา ๓	พระนิพนธ์ประธาน ขอแปรญัตติได้	
	กรรมาธิการได้ชี้แจงแล้ว ผู้แปรญัตติพอใจ	
	พระศรีธรรมาโศภิตกรวม ขอแปรญัตติ	ให้ตกย้าย

อย่างคร่าว ๆ ๒๕ มี เหลือ ๒๓ มีตามเดิม

๒๖๖

กรรมวิธีการไม่เห็นด้วย และโต้แย้งแล้ว ผู้แปร
ญัตติของสงวน

พระยาจินตวรภักษ์ ขอบแปรญัตติไว้

กรรมวิธีการโต้แย้งว่า ผู้แปรญัตติมีสิทธิที่จะอภิปราย
ในที่ประชุมสภาได้ ตามที่ขอแปรญัตติ

มีการแก้ไขโดยกรรมวิธีการ

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการ

ร่าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)

แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ

คณะกรรมาธิการในคณะมนตรีเจ้าราชวรวงศ์เธอ

ไทย ณ วันที่ ..... พ.ศ. ๒๕๕๐
ที่ .....
เป็นต้น .....

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

โดยที่เป็นการสมควรแก่เพิ่มเติมบทเฉพาะกาลในรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐
เพื่อให้การเลือกตั้ง สภาชิกสภาผู้แทนในวาระเริ่มแรกได้ เป็นไป ด้วย ความ
เหมาะสม

พระมหากษัตริย์ โดยความเห็นชอบ ของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโอง
การให้ตรา รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญเรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย (ฉบับชั่วคราว)” แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญให้ ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้ จวบจนประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นอันไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราช
อาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๕๗ ในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
โดยถือเกณฑ์จำนวนราษฎรตามผลสำรวจสำมะโนครัวครั้งสุดท้ายของเส้นคน
ต่อสมาชิกสภาผู้แทนหนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมีจำนวนราษฎรไม่ถึงสองแสนคน
ก็ให้ทำการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมี
จำนวนราษฎรเกินสองแสนคนก็ให้ทำการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัด
นั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรทุกสองแสนคน เศษของสองแสนถึ
ถึงหนึ่งแสนหรือเศษหนึ่งแสนให้นับเป็นสองแสน และวิธีการเลือกตั้งให้ใช้วิธีรวม
เขตจังหวัด

ให้ทำการเลือกตั้งในวาระเริ่มแรกนี้ ให้ นับตามบัญญัติแห่งพระราช
บัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓.)

พุทธศักราช ๒๔๗๗ และกระเดื่องแก้ไขเพิ่มเติมมาใช้บังคับ เว้นแต่ ของผู้
สมัครรับเลือกตั้งตามความในมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการเด็ก
คัง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๗ นั้น
ให้กำหนดเป็นไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปีบริบูรณ์ และยกเว้นการตามตามความใน
มาตรา ๑๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ^{นี้}

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

บันทึกแก้ไขร่าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม
พ.ศ. ๒๔๕๐

มาตรา ๓ นี้ กรมราชการได้มีการประชุมพิจารณาแก้ไขในภายหลัง
เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ดังร่างที่เสนอมานี้ ขอให้ใช้แทนร่างมาตรา ๓ เดิม

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ตั้งวันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๑๗ ในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
โดยถือเกณฑ์จำนวนราษฎรตามผลสำรวจสำมะโนครัวครั้งสุดท้ายสองแสนคน
ต่อสมาชิกสภาผู้แทนหนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมีจำนวนราษฎรไม่ถึงสองแสนคน
ก็ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมี
จำนวนราษฎรเกินกว่าสองแสนคนก็ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในจังหวัด
นั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรทุกสองแสนคน เศษของสองแสนคน

ถึงหนังสือหรือข้อความใดฉบับหนึ่งซึ่งยื่น และวิธีการเลือกตั้งให้เร็วหรือมี
เขตเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งในวาระแรก ให้ห้ามทบทวนมติแห่งพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘
และที่จะแก้ไขเพิ่มเติมมาใช้บังคับ เงินแคชเชียร์ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
ตามความในมาตรา ๓๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๕
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๖๘ นั้น ให้กำหนดเป็นไม
ค่ากว่า ๒๕ มีบริบูรณ์ และยกเว้นการห้ามตามความในมาตรา ๓๗ (๓) แห่ง
พระราชบัญญัตินั้น

เมื่อได้มีการเลือกตั้งในวาระแรกแล้ว ถ้าตำแหน่งสมาชิก
ผู้แทนวงลงเพราะเหตุอื่นนอกจากงดคราวออกตามอายุ ของสภาหรือยุบสภา
และจะมีการเลือกตั้งสมาชิกแทนที่ในนามทบทวนมติแห่งวรรคก่อนมาใช้
บังคับ

หยุด แสงอุทัย

(นายหยุด แสงอุทัย)

เลขาธิการ

ประธานวุฒิสภา : กรรมาธิการยังมีแจ้งเพิ่มเติมหรือไม่

พระยาเทพวิฑูรย์ กรรมาธิการ : คณะกรรมาธิการยังไม่พออะไร
ที่จะเพิ่มเติม แต่ถ้าท่านสมาชิกผู้ใดสงสัยอะไรก็ยื่นข้อจะแจ้ง

ประธานวุฒิสภา : จะได้พิจารณาเป็นมาตราไป เลขาธิการ
จะอ่าน แต่ว่าในวาระที่ ๒ นั้นจะพิจารณาการปฏิรูปคดีและทบทวนแก้ไขเท่านั้น

LIRT

เสขาริการรัฐสภา : รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราวแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม การแก้ไข คำปรารภมีการแก้ไขโดยกรรมาธิการมาตรา ๓ มีการแก้ไขโดยคณะกรรมการมาตรา ๒ มีการแก้ไขโดยคณะกรรมการมาตรา ๓

ประธานวุฒิสภา : มาตรา ๓ นั้นผู้แก้ไขคดีและขอให้ผู้ปฏิบัติปฏิบัติก่อน คือคุณพระรัตนฯ พระนิตินยา พอใจแล้ว คุณพระรัตนฯ ปฏิบัติได้อย่างไร

๑๕.๓๐ น.

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม : ข้าพเจ้าขอปฏิบัติให้แก่อายจาก ๓๕ ลงมาเป็น ๒๓ กับทกรวมการแก้ไขเป็นอายุ ๒๕ ซึ่งจะขอเบงหมัดของสำนักงานคดีแล้วหรือยัง คือถ้าดีแล้ว ข้าพเจ้าขอเบงหมัดคดีจึงไม่ต้องเป็น ๒๕ และเหตุใดจึงควรเป็น ๒๓ ข้าพเจ้าจะได้ไม่ต้องขแรงว่าเหตุใดจึงไม่ต้องควรเป็น ๓๕ ซอนไม่ทราบจำทำปรงขางเห็นอย่างไร จงเบงหมัดว่า ๓๕ นั้นไม่มั่งเจียงที่จะพูดแสดงหรืออย่างไร

ประธานวุฒิสภา : พี่ว่า ท่านพระตุลาใจเจงอย่างไรง่ปรงของของท่านกว่ากันไป

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม : จะให้ข้าพเจ้าขแรงเบง ๓๕ เดช ๒๕ ด้วยอย่างนั้นหรือ หรือจะขแรงแค่เพียง ๒๕ ไม่เท่ากัน ก็ขแรงไป ก็ข้าพเจ้าเกรงกม่ช่นนั้น

ประธานวุฒิสภา : มีได้ คักท่านจะขอขแรงอธิบายอย่างไรก็ได้ ให้อยู่ในประตหนักค่งช่นมาน เพื่อจะให้ส่งปรงส่งของท่าน ข้าพเจ้าให้อีกาตั้งท่านขแรง

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม : ถ้าเชนนนั้นข้าพเจ้าจะขอขแรงปรงไม่ขแรงขยดยา คือถ้าท่านผู้ใดเห็นจาดกร ๓๕ แล้ว ข้าพเจ้าขอขแรงกรรมาธิการค่ง

จะเป็นทนายเถียงแทนข้าพเจ้าต่อไป ข้าพเจ้าเห็นว่าควรเป็น ๒๓ วัน บางที
 ท่านผู้มาซักจะเห็นว่าข้าพเจ้าทวิตคือไม่เข้าเรื่อง เพราะว่า ๒๕ กับ ๒๓ วัน
 ไม่แตกต่างกันอะไรกันเท่าไร ทบทวนว่าไม่แตกต่างกันโดยเด็ดขาดอะไรกัน
 ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยทั้งนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าควรเป็น ๒๓ วัน ข้าพเจ้าคิดว่า
 เหมือนนกขมิ้นทีเดียว ทนกับเมื่อเป็นเช่นนั้นทำไมข้าพเจ้าจึงต้องตั้งทรงที่จะมาเอา
 ๒๓ ให้ได้ ข้าพเจ้าขอเรียนว่าข้าพเจ้าไม่ชอบพูด ข้าพเจ้าไม่ชอบฟังเสียง
 แคนไม่ใช้เซเนน แต่ข้าพเจ้าเห็นเหตุผล ความไม่ใช้เพื่อประโยชน์ของบ้าน
 เมืองโดยตรงหรอก ถ้าพูดเซเนนนั้นจะมากเกินไป ข้าพเจ้าพูดเพื่อประโยชน์
 ของสำนักงาน คือข้าพเจ้าอยากจะทำชื่อเสียงของสำนักงานไว้ ให้ใครเขาคิดว่า
 เป็นสำนักงานที่ดี เราจึงมาเป็นสำนักงานที่ดี แต่เราไม่ใช่สำนักงานที่ดีทั้งทาง
 ทศบาล เราแก่หรือบว และพนักงานอยู่ในข้าพเจ้ามีความประสงค์อย่าง
 จริงคือพูดขึ้นมา ๒๓ หรือ ๒๕ วันไม่แตกต่างกัน หรือ ข้าพเจ้าเดี๋ยวนั้น
 คือว่าถ้าเป็น ๒๕ แต่เราไม่ได้จะต้องของเดิมของเรา แต่ ๒๕ วันเราจะต้อง
 และเราจะต้องมีคดีอยู่ ๒ ปีเท่านั้น นั่นคนไหนเห็นด้วยก็ตั้งเป็น ข้าพเจ้า
 เห็นว่าไม่คน นั่นก็ถกกันข้างบนแก่ขมิ้นทั้งๆ การปล่อยได้ชัดชัดปล่อยเขาไป
 ข้าพเจ้าจึงเห็นว่า ๒๓ นั้นไม่ได้เป็นการแก้ของจริงเขาไว้ แต่ในควรที่จะคง
 เอาไว้ ก็เป็นความเห็นของข้าพเจ้า ท่านอาจจะถือว่าข้าพเจ้าเป็นคนไม่ชอบ
 แก้วอะไรๆ เสียเลย หรือถกถกถก ข้าพเจ้าไม่อยากจะขอต่ออะไรเซเนนนั้น ขอ
 เรียนขอขมาคุณผู้วินิจฉัย ข้าพเจ้าไม่ใช้เซเนน ถ้าท่านแก้ไข มีเหตุผลหรือ
 ไม่ก็ถกถกโดยมีเหตุผล ข้าพเจ้าจะขอตั้งรับขึ้นโดยเต็มที่ ถ้าตั้งมติว่า
 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ในสำนักงานจะมีการตีความมา ข้าพเจ้าขอพร้อมที่จะร่วม
 ผิดด้วย ให้เขาตี ตัดขมิ้นให้หมดก็จะให้เขาตี ถ้าจะพูดถึงอายุ ๒๕ ปีก็ว่า
 ต่ำกว่าอะไรกัน เขาจะพูดกันไม่ชอบนั้น ในชั้นข้าพเจ้าขอขมาจึงตั้งสำนักงาน
 นี้เพียงแต่เท่านั้น อายุ ๒๓ ปีก็ว่า ๒๕ ปีนั้น

๑๔.๒๐ น.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ประธานคณะกรรมาธิการ : ตามที่ท่าน
 สมาชิกอภิปรายไปแล้วว่า ๒๓ กับ ๒๕ ไม่ตรงกันนัก ก็เห็นว่าไม่สู้จะตรงนัก
 เพราะเหตุว่า ๒๓ กับ ๒๕ ตามตัวเลขก็ต่างกันอยู่แล้ว และนอกจากนี้ที่คณะ
 กรรมาธิการเห็น ๒๕ มัน รู้สึกว่าการที่จะวางกำหนดอายุเท่าไรก็สมควร
 จะรับการเลือกตั้งมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนนั้น ก็ควรจะมีหลักอะไรอยู่บ้าง
 เพราะฉะนั้นเราจึงพยายามหาหลักเกณฑ์ว่า ใครมีอายุ เท่าไรควรจะ ได้รับเลือก
 ด้มาเป็นสมาชิกสภาผู้แทน การที่จะมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนนั้นเรากว่ากันมา
 แล้วว่าเราต้องการผู้ที่มีสติ มีความคิดความอ่านรอบคอบที่จะเห็นวงจรการ
 กระทำว่าอย่างไรดี อย่างไรดีอย่างไรดีควรอย่างไรไม่ควร แต่ก็เป็นปัญหาว่า
 เมื่อไรเราจะเรียกว่าเป็นผู้มีสติ ฉะนั้นเราต้องหาหลักเกณฑ์ทางใดในเรื่อง
 อายุที่สมควร เพราะมันเป็นเรื่องของคุณสมบัติ และก็ได้พิจารณาเห็นกัน
 แล้วว่าอายุ ๒๕ นั้นจะเป็นอายุที่สมควร หลังที่กรรมาธิการได้ยึดเหนี่ยว
 ตั้งไปให้เป็น ๒๕ มัน ก็โดยที่ว่า บุคคลจะอายุไม่ถึง ๒๕ มัน เราเข้าใจว่า
 เป็นผู้ที่ยังอยู่ในขั้นน้อย แต่ว่าที่เดาแบ่งกันใหม่ซึ่งไทยนี้ในกฎมีมาเริ่มถือว่า
 ปฏิญญา มัจฉิมวดี และปฏิญญาเพราะฉะนั้นอายุ ๒๕ มัน เป็นอายุในขั้นนั้น
 และข้อที่ข้อที่เราอนุญาตให้มีอายุถึงอายุนี้จะเป็นผู้พหุภาษาได้บัญญัติไว้ ว่า
 ผู้ที่อายุต่ำกว่า ๒๕ มันเป็นผู้พหุภาษาไม่ได้ นั่นเป็นหลักที่ถกกันทั้งหม่อมกัน
 ที่พิจารณาแล้ว และผู้ที่จะมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนนั้นจะต้องการผู้ที่มีสติ
 ความรอบคอบไม่สงสัยว่าผู้พหุภาษา และเราก็มืดกด้วยผู้พหุภาษาต้องมีความ
 ด้งแคอายุ ๒๕ มันไม่ใช่แล้ว รู้สึกว่าควรจะให้มีสมาชิกสภาผู้แทนน้อย ไม่ต่ำกว่า
 ๒๕ มัน ก็จะมีเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนนี้ ไม่สำคัญเท่าผู้พหุภาษาในประการหนึ่ง
 และนอกจากนั้นเราได้เห็นเลยว่าในรัฐธรรมนูญต่าง ๆ ที่เขาอธิบายของพวก
 มาแล้ว เห็นว่าข้อที่เขาระงับข้ออย่างหนึ่งอย่างใดนั้น เราคงจะได้พิจารณา
 โดยรอบคอบว่า คนที่มีอายุเท่าไรจึงสมควรจะได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภา

ผู้แทนนี้ เพื่อนกรรมาธิการของข้าพเจ้าโดยมากได้ตรวจค้นรัฐธรรมนูญมา เห็นจะตก ๔๐ รัฐธรรมนูญได้ ได้ความว่ารัฐธรรมนูญให้สมาชิกสภาผู้แทนมีอายุ ๒๕ ปีนับมี ๒๓ ประเทศ ซึ่งถ้าจะวากันแล้วกรวอกรงของจำนวน รัฐธรรมนูญได้มาก เกือบครึ่งของโลก นอกจากนั้นก็มีอายุเกินกว่าข้าง น้อยกว่าข้าง แต่ที่ต่ำกว่า ๒๕ ก็มีอายุ ๒๓ ปีซึ่งมี ๓๑ ประเทศเหมือนกัน มีอายุ ๒๓ ปีไม่มี ๒๓ ปี อายุ ๒๓ ปีมีประเทศเดียวที่คนพบ ส่วนอายุ ๒๑ ปี ที่มีรัฐธรรมนูญเหมือน ๑๑ ประเทศเท่าที่ได้ตรวจค้นมาให้สมาชิกได้ทราบ และพิจารณาอีก จะมีอะไรแก่ใช้ก็แล้วแต่สมาชิกจะลงมติกัน ที่มีอายุ ๒๑ ปี นั้นข้าพเจ้ารู้สึกว่าคงจะมีบ้าง มาจากถ้าถือเอาบรรทัดฐานจะเป็นใหญ่ ส่วน ประเทศอื่น ๆ ข้าพเจ้าไม่ทราบ แต่ประเทศอังกฤษมี ๒๑ ปี ซึ่งข้าพเจ้าได้ ตีตราเองและก็ได้เรียนจากอังกฤษ ปรากฏเห็นว่าเขาถือบรรทัดฐานจะ แต่ อังกฤษนั้นนับเป็นแม่ของรัฐธรรมนูญว่าได้ เขาถืออายุ ๒๑ ปี ถิ่นนั้นนอนอยู่ แทบหลายร้อยปี ไม่ใช่ถือเขาไว้ก่อน นับเป็นร้อย ๆ ปีทีเดียว ประเทศ ที่มีอายุ ๒๕ ปีนั้นข้าพเจ้าจะไม่อ้างสักข้อของประเทศที่ละเส้นจดตาเปล่า ๆ ถ้ามัน ต้องการก็ได้ แต่ถ้าไม่จำเป็น ข้าพเจ้าเชื่อว่าเขาได้ทำรัฐธรรมนูญเหล่านี้ ที่หลังอังกฤษ แต่ก็ไม่ได้ตามอังกฤษ เพราะเขาเปลี่ยนเป็น ๒๕ ปีนั้น กรรมาธิการเชื่อว่าเขาเห็นเป็น ๒๕ ปีก็คงมีเหตุผลที่เป็นเครื่องพิจารณาอายุแล้ว นี้ข้าพเจ้ามีความคิดอ่านในทางรัฐธรรมนูญของเขาที่ทางแล้ว เป็นเหตุผลอีก ข้อหนึ่ง มีคณะกรรมาธิการส่วนข้างมากก็การ ได้แย้งกันบ้าง แต่คงมีตัว กอว์จะเป็นอายุ ๒๕ ปี

๑๔.๒๓ น.

พระศรีธนะทศวรวิสุทธรณ : ท่านกรรมาธิการได้แจ้งเหตุผลว่า เหตุใดท่านจึงเลือกอายุ ๒๕ ปี ข้อหนึ่งท่านอ้างว่าเป็นเบญจาศี คำว่าหมอดู

๓๕

ถ้อยคำนั้น เรากำหนดอายุก็ให้ ไหวกำหนดคนเดียวกัน ตามกำหนดเดิมคือว่า
 ควรจะเป็นอย่างไร ชาวเขาเห็นว่าไม่มเห็นผลสำคัญที่จะลดความเห็นด้วย
 ชาวเขาขอเสนอความเห็นแพรวว่า ๒๕ มีหน้าเป็นอายุของคนที่สูงเต็มที่ แต่คน
 เราไม่เหมือนกัน ถ้าเรามีคนเดียวซึ่งตัวเดียวกัน เพศเดียวกัน สูงเท่ากัน
 โดเท่ากัน มันสมองเท่ากัน การอบรมเท่ากันอะไรต่ออะไรต่าง ๆ เท่ากัน
 ชาวเขาก็ไม่ว่า ไม่ได้เป็นเช่นนั้น เพราะฉะนั้นอายุเขาแพรวมาอย่างเช่นนี้
 ชาวเขาเชื่อว่าแพรวก็แก่ ๆ ที่ไม่เห็นด้วย ข้อ ๓. ท่านบอกว่าเป็นผู้พหุภาษา
 ต้องอายุ ๒๕ มี ท่านบอกว่ามีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำคัญกว่าผู้พหุภาษา
 ชาวเขาไม่อยากจะเปรียบเทียบบุคคลหนึ่งบุคคลใด นั่นไม่ใช่ของดี ไม่ใช่
 เป็นของที่น่ากลัว เราไม่มีความสำคัญแตกต่างกัน ไม่ใช่จะเปรียบเทียบ
 แต่เมื่อท่านเปรียบเทียบ เพราะฉะนั้นชาวเขาก็คงจะขะเจงถึงผู้พหุภาษาอายุ
 ๒๕ มี สมาชิกอายุ ๒๓ มี แต่ผู้พหุภาษาคงเสียประมัตถ์กว่าไม่สมาชิก
 ต้องเสียประมัตถ์กว่าท่าน แตกต่างกันเห็นเถิง ? เพราะฉะนั้นท่าน
 เปรียบเทียบ ชาวเขาเห็นว่าใช่ ไม่ได้ ออกข้อหนึ่งก็คิดว่าต่างประเทศก็ค่อนข้าง
 อายุ ๒๕ มีหรือเถิงไป ท่านก็รับว่าอายุอายุ ๒๓ ถ้าไม่เราไม่เขาย่าง
 ประเทศอังกฤษ ประเทศอังกฤษมีพระมหากษัตริย์และพระราชอำนาจจำกัด
 ของเราเหมือนกัน ท่านจะยืนยันว่าประเทศอื่นปกครองดีกว่าประเทศ
 อังกฤษนั้นไม่ได้ เพราะฉะนั้นชาวเขาคงเห็นว่าประเทศอังกฤษมีการปกครอง
 และความเรียบร้อยดีกว่ามาก และในประเทอื่นเขาเป็นคัวอย่างและทรงทำ
 ตามประเทศอังกฤษมากกว่า

นอกจากนั้นประเทศของเราที่กันด้วยแล้วจะเห็นผลอย่างไร
 แถวเดียว ๒๕ มีกับ ๒๓ นั้นมันผลกัน ๒ มีงานนี้ไม่ได้ เพราะฉะนั้น
 เท่าที่ชาวเขารวมกันเห็นต่างแล้ว ชาวเขาคงเห็นอย่าง

๑๔.๓๐. 11.

บ.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมการ : ก่อนอื่นกรรมการ
ขอรับความเข้าใจในการกำหนดอายุ ๕๕ ปี ไม่ใช่เอาที่ยึดถืออะไรหรือหมอดู
อะไร ท่านประธาน ๆ ก็ไม่เคยกล่าวหาอาชีพหมอดูอะไร อีกข้อหนึ่งท่าน
ไม่ได้ถือตามเบญจเพศ บูรณวัย มีข้อมือจะเบญจเพศอะไร ท่านก็ไม่ได้
พูดถึงเลย เพราะฉะนั้นท่านสมาชิกผู้มั่งเกียรตินี้เขาเป็นเหตุผลของท่านใน
ทางกรรมการแสดงเมื่อกัน เขาก็ไม่ได้พูดถึงหมอดูเลย คือว่าในข้อ
แรกการพิจารณาสมาชิกผู้มั่งเกียรตินี้ถือว่าอายุ ๕๕ ปีเป็น ๒๓ ปีไม่แตกต่างกัน
ท่านประธานกล่าวว่าต่างกัน ๒ ปี และท่านสมาชิกก็ไม่เอา ท่านก็ขอเปลี่ยน
เป็น ๒๓ ปี ท่านกรรมการจึงได้กล่าวขอระเบียบว่าควรจะเป็นอายุ ๕๕ ปี
เพราะคงหมายความว่าโลกเขาเป็นส่วนมาก และผู้พิพากษาที่อายุ ๕๕ ปี คือ
ว่าอายุนั้นให้หลักเกณฑ์ทุกอย่าง แต่ทางกรรมการก็ยังไม่ได้พูดถึงผลของ
สมาชิกว่าทำไมจะต้องเอา ๒๓ ถ้าเอา ๒๓ ทำไมไม่เอา ๒๐ ทำไมไม่เอา ๒๑
เหตุผลของใครจะดีกว่าที่ติดการ การที่กรรมการได้กำหนด ๕๕ นั้นอาศัย
หมอดูอะไร กล่าวรวมความก็คือ เราคิดทั่วไป ในการกำหนดอายุ ๕๕ ปี
ในรัฐธรรมนูญของ ๒๑ ประเทศ ก็ได้คิดคำนึงแล้วว่าเป็นอายุที่จะใช้
ถึงประโยชน์ได้ดี เหตุที่ท่านประธานกรรมการได้ยกเอาผู้พิพากษาขึ้นอ้าง
นั้นก็มีความหมายอย่างหนึ่งที่ว่าเขาจะอายุจะแข็งแรง คือ ทรัพย์ของเขาอายุของ
ผู้พิพากษาขึ้นอ้างนั้นไม่ใช่เรื่องคอยคิดว่าใครจะดีกว่าใคร เป็นเรื่องเทียบ
ตำแหน่งหน้าที่ ความสำคัญของตำแหน่งหน้าที่ ท่านสมาชิกผู้มั่งเกียรตินี้ทั้งหลาย
ผู้พิพากษาเป็นคดีในกฎหมาย ซึ่งสมาชิกสภาแทนราษฎรตลอดจน
วุฒิสภาเป็นวุฒิสภากฎหมายไปให้ผู้พิพากษาใช้ เราเห็นว่าความสำคัญไม่
ยิ่งหย่อนกัน เพราะฉะนั้นอายุก็ควรจะเท่ากัน เพราะผู้พิพากษานั้นคดีกันตาม
กฎหมาย ถ้ากฎหมายผ่านออกไปโดยไม่ชอบด้วยเกล้าก็อาจเอากฎหมาย
คดีพวกนี้ ๑๗ ล้านได้ อาจจะมีออกกฎหมายคดีหัวเด็กตกๆ ก็ได้ กรรมการ

LIRT

ชการจึงได้ตกลงด้วยที่จะใช้ ธาเนออร์บ โดยของชาติ อายุของธมาธรของ
 ฌภาวของชาติจะสมควรหรือไม่ จึงได้เขียนเขียนขออายุให้พอสมควรและถือ
 เกณฑ์ผู้พหุภาษาเป็นหลัก เพราะผู้พหุภาษานับเมืองมณฑลดังกล่าวจะคิด
 สิ้นคิดหวนกันได้ เหตุผลมีอย่างหนึ่งไม่ไรเทียบความสำคัญของคนบุคคล แต่
 ว่าเทียบ ค่าแห่ง หน้าที่ และ โอกาสที่จะ ได้คน ได้ โทษ แก่ ประ ชาชน พดเมือง
 ข้าพเจ้าเห็นว่าธมาธรกษัตริย์แทนราษฎรมีความสำคัญยิ่งกว่าผู้พหุภาษา เพราะ
 ผู้พหุภาษาคิดถึงคนละเพราะบุคคล แต่กษัตริย์แทนออกกฎหมายไปบังคับคน ๑๗
 ล้านคน การที่จะ ๒๕ มีเป็นประมาณไม่ได้แสดงว่าใครยิ่งใหญ่กว่าใคร แต่
 เห็นว่าเป็นผู้ออกกฎหมาย สำคัญเท่ากันหรือมากกว่ากันนิดหน่อย ท่าน
 ฌมาธรผู้มั่งคั่งได้กล่าวว่ามีประเทศไทยซึ่งเป็นแม่ประชาธิปไตย ทำ
 ไม่จริงไรอายุ ๒๐ มี ใครจะเลี้ยงว่าองกฤษปกครองไม่ได้ นี่เป็นความจริง
 แต่เป็นเรื่องของอังกฤษ นี่เป็นเรื่องของไทย อายุ ๒๐ มีจนถึงวันที่รวบรวม
 ๒๐ ไรดีพอหรือไม่ มีสติสัมปชัญญะพอที่จะคิดอะไรดีหรือไม่ เมืองอังกฤษ
 เป็นเมืองหนาว นี่ของเราเมืองร้อน โอกาสที่คนหนุ่ม ๆ ของเราที่มีอายุ ๒๐
 มีจะทำอะไร แรก ๆ ก็อาจจะคิดมดลมเมยแล้ว แต่ในระหว่าง ๒๐-๒๕ ปีก็
 จะเป็นโอกาสที่จะหาของโอกาสที่ได้ฝึกฝนหาความรู้ เพื่อหาอาชีพเลี้ยงชีพ
 มีความชำนาญในกิจการงานพอที่จะสร้างชาติบ้านเมืองได้ ถ้าพบอุปสรรคภาวะ
 กักกระโจนเข้าถ่วงการเมือง ความพลาดก็อาจจะไม่ได้ นี่เป็นข้อสำคัญอันหนึ่ง
 สำหรับเมืองร้อนที่อาศัยคนเราแก่เร็วขึ้นจริง แต่ถาดเหตุการณทั่ว ๆ ไปแล้ว
 คนไทยเราโดยมากอายุ ๒๐ มี ยังไม่มีโอกาสที่จะทำงาน ผู้ให้โอกาสทำงาน
 เสียตั้งทีน้อย ๕ มี แสดงความคิดที่จะสร้าง กฎหมายดี ๆ มาปกครองบ้านเมืองก็
 น่าจะคิดมากกว่า ๒๐ มีอย่างที่ท่านเจ้าคุณ ประชาน กรมราชการ ว่า เป็นปฐมวัย
 อักขรหนึ่งท่านธมาธรกล่าวไว้ เราจะไปแต่ต้องทำใน อาจะจะมีข้อใน
 มาตรา ๑๑ แห่งบทเฉพาะกาลรัฐธรรมนูญเขียนไว้แล้ว ทำโนะไปแต่เข้า
 อัก หนึ่งนโดยกรมราชการถือว่า สภาเป็นสภาซึ่งทรงไว้ซึ่งธนาธิปไตย

LIRT

จะมีอำนาจออกกฎหมายอย่างไรก็ได้ เพราะเหตุว่าโตมอชัวนาจให้กรรมมา
จักรวรชยามากมาย และก็ได้ถือเกณฑ์ หรือ โศคตประประ ว่าอะไรจะเป็น
ประโยชน์แก่บ้านเมืองมากที่สุด ไม่ได้ถือว่าการรวมการผูกผูกมัดโดยสภา
แต่ก็คิดว่าอะไรจะเป็นผลดีที่สุดบ้าง.

๑๔.๓๖ 11.

พระยาจินดารักษ์ : ข้าพเจ้าแปรญัตติได้นั้น ข้าพเจ้ามุ่งหมาย
แต่เพียงอย่างเดียว ให้ได้กำหนดอายุกันโดยประชน เพราะข้าพเจ้า
รู้สึกว่าการกำหนดอายุของผู้สมัครเลือกตั้งนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะว่า
ถ้าเรากำหนดอายุน้อยเกินไปนโยบายอาจจะโง่ตโง่เกินไปได้ก็หรือสภากำหนด
อายุมากเกินไป นโยบายอาจจะเขื่องช้าไปไม่เร็วทันความประสงค์ของประเทศ
ชาติก็ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าแปรญัตติไปนั้นข้าพเจ้ามีความประสงค์อย่าง
เดียวว่า ช่างให้สภากำหนดอายุเข้ามาในสภา เพื่อให้ฟังความเห็น
ของคนอื่น ๆ ทั่ว ไป แต่ในที่สุดกรรวมการก็ได้ดำเนินการ ไปและดำเนินการ
ได้มีเอกสารได้พูดแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าแปรญัตติ ไปนั้นก็ได้มีประสงค์
ของข้าพเจ้าแล้ว ทนในเรื่องปัญหาที่ว่าควรจะเป็นอายุเท่าไรนั้น ข้าพเจ้า
มีความสงสัยอย่างเดียวกันว่า รัฐธรรมนูญที่รัฐบาลเสนอมานั้นกำหนดว่า
๓๕ ปี จึงเป็นปัญหาอันนี้คิดว่าเราจะแก้ไขรัฐธรรมนูญอันนี้ได้หรือไม่ เรา
ยังไม่ได้แปรเจตนารมณ์ของผู้เขียนลงไปว่าเพราะเหตุใดเราจึงกำหนดอายุ ๓๕
จริงอยู่เราพูดกันว่าคงกับพระราชบัญญัติเลือกตั้งนั้นจริงอยู่ แต่เราไม่ได้
แปรลงไปว่าจำกัดด้วยข้ออะไร ซึ่งตัวข้าพเจ้าเองคิดว่าถ้าเราได้ว่า ๓๕ แล้ว
ให้ไปใช้พระราชบัญญัติเลือกตั้งฉบับที่ ๓ นั้น ข้าพเจ้าคิดว่าอาจจะไม่ขัด
กันก็ได้ เพราะถ้าข้อ ๓๕ เป็นเกณฑ์แล้ว ส่วนข้ออื่น ๆ นั้นอาจจะไป
ใช้พระราชบัญญัติเลือกตั้ง ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรจะไปแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ของเรา ควรจะทั้งไว้ ๓๕ ปีอย่างเดิม

LIRT

พระยาเทพบุตร ประธานกรรมการ : ในเรื่องที่จะภายใน
รัฐธรรมนูญมาตรา ๘๘ ตามหลักการแล้วพอที่จะแก้ไข และเชื่อว่ารวม
สังขสิทธิ์แก้ไข ส่วนเรื่องเจตนารมณ์นั้น รัฐธรรมนูญเขาก็บอกแล้วว่า
เป็นรัฐธรรมนูญชั่วคราว ข้าพเจ้าเชื่อว่าสังขสิทธิ์แก้ไขได้เสมอ เจาขอบ
อำนาจให้เราแล้ว เราเป็นจุดมิตถารักษ์ยอมมีอำนาจแก้ไขโดยหลักการอนัน

๑๔.๔๐ - 11.

พล. ท. ผาด เทพหัสดิน : ข้าพเจ้าคิดว่าควรแก้ไขอย่าง
ห้ามสำหรับผู้ที่ถึงดาวเมฆกันระหว่าง ๒๓ กับ ๒๕ ปี ความรู้สึกของคนเรา
ไม่ต่างกัน ความรู้สึกผิดชอบไม่ต่างกันถึงมากน้อย ในระยะ ๒ ปีนี้ข้าพเจ้า
คิดว่าแก้หรือไม่แก้เหมือนกัน แต่ว่าในต้นข้าพเจ้าอยากจะขอทราบเรียนว่า
คนเรานึกว่าจะสังเกตตามอายุที่รัฐธรรมนูญชั่วคราวบัญญัติไว้ ๓๕ ปี ข้าพเจ้า
คิดว่าไม่มากเกินไป เพราะว่าเราสำเร็จการศึกษาไปอย่างเร็วก็อายุ ๒๔ ถ้า
จะคิดเฉลี่ยก็อายุ ๒๕ คนที่สำเร็จการศึกษามาจากมหาวิทยาลัยแล้ว ข้าพเจ้า
ไม่พูดถึงชั้นประถมศึกษา เพราะว่ายังไม่สำเร็จไปเลือกเอาคนที่ไม่มี
ความรู้มาแทนเขา ผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นอนัตถนต้อง ๒๔-๒๕ ต้องไป
แล้ว เมื่อสำเร็จการศึกษามาแล้ว ว่าจะไร เราได้ปริญญาบัตรมา เราเป็น
โรคปริญญาบัตร ซึ่งข้าพเจ้าจะไม่ขอพูดเรื่องปริญญาบัตร ปริญญาบัตร
หรือกระดาษบัตรข้าพเจ้าก็เหมือนกันแต่เราทำอะไรได้ นอกจากมหาวิทยาลัย
สอนให้เรารู้ข้อซึ่งเต็ม การเรียนการค้นคว้าอะไรต่าง ๆ เราต้องนึกค้นคว้า
หาความรู้ความชำนาญของเราเอง ยิ่งเรียนเท่าไรยิ่งรู้สึกตัวว่าโง่ ข้าพเจ้า
เรียนมาจนอายุ ๓๐ ปีแล้วก็ยังรู้สึกตัวโง่เขาทุกที เพราะฉะนั้นให้เวลา ๑๐ ปี
ของเขาเพื่อสร้างนามับยาพิษมารวมใหม่คนรู้จัก ให้เวลาเขา ๑๐ ปีให้รู้จัก
โลก ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มากเกินไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าควรให้
คงไว้ ๓๕ ปี ความรัฐธรรมนูญ นอกจากนั้นตามเหตุผลที่ฝ่ายทหารเขา

ตั้งเกิดก็คิดว่าในข้อกล่าวอ้างความสัมพันธ์ก็ไม่ได้อ้างอิงคนสัมพันธ์แม่ช้อย
 ประการหนึ่งประการใดเลย เคยอ่านอาชญากรรมสัมพันธ์ ๓๗ หรือ ๒๐ มี
 หรือหาโรคได้ แต่ในการที่ใดเป็นไม่ว่าเป็นพระมหากษัตริย์คนหนึ่งที่ทรง
 ใ้พระพรหมอำนาจไปในทางที่ถูกต้อง ทั้งนี้สำหรับผู้แทนนามที่ลดต่ำกว่า
 ในร่างรัฐธรรมนูญอยู่นั้นซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าบางทีคณะกรรมาธิการจะไม่ได้
 คิด คือมีอยู่หนึ่งว่าถ้าชิตได้ไปแสดงแม่จะผิดพาดพิงเรียกคนไม่ได้
 หรือไม่ได้สมควรจะเรียกคน ในตอนที่เราให้รัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๔๗๕ ก็
 ได้ให้ผู้หญิงด้วย ซึ่งถึงแม้ในประเทศอังกฤษฟังให้คนเมื่อไม่กี่ปีเอง ส่วน
 สำหรับอายุผู้สมัครแทนเราให้ ๒๓ ปีครึ่งแต่คนมาแล้วและเวลานี้เราจะเรียก
 คนนั้น ก็รู้สึกอย่างไร ข้างเขาได้คนคิดว่ามารัฐธรรมนูญทั่วไปและ
 พระราชปราชญ์ยกขึ้นใหม่ เพราะฉะนั้นในชั้นนี้ยากจะขอยุติว่าในเวลา
 นานกว่าไม่ให้เกิดผลจาเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดแล้วและมีคนที่มีอายุ ๒๓ หรือ
 ๒๔ ปีไม่ต่ำกว่า ๔ เส้นคนของเขาเหล่านั้นจะต้องถูกคัดสิทธิ์ไปโดยไม่ว่า
 เหตุผลใด คือเขาเหล่านั้นอาจจะมั่งคั่งหรือส่วนมากเต็มใจที่จะรับใช้
 บ้านเมือง เต็มใจที่จะเสียสละชีวิตของเขาเพื่อชาติแต่อาจจะไม่มีโอกาส

ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งคือว่า ถ้าหากว่าได้รับแทนบางคนเข้ามาว่า
 เหตุผลหลัก ในชั้นนี้ควรจะถือว่าเป็นความผิดของคนเพียง ๓-๔ เส้นคน
 ด้วยที่จะเป็นการไม่ยุติธรรม ความจริงนั้นเราหาได้ข้อสงสัยไม่ว่าความ
 ผิดเหล่านี้จะเป็นความผิดของใคร เวลาที่สถานการณ์ทั่วโลกจะเช่น
 นี้ได้เป็นวิกฤตการณ์ทั่วโลกซึ่งเหลือข้อสงสัยที่จะหาได้ ข้าพเจ้าขอเรียนด้วย
 ความเคารพว่าจะเข้าไปสักหน่อยคิดว่าเรามาถึงถึงความ โลกครั้งแรก.....

ประธานวุฒิสภา : ท่านหนึ่ง เมื่อข้าพเจ้าถามขออนุญาต ขออนุญาต
 ท่านหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าอยากจะให้อภิปรายในเรื่องนี้ซึ่งมีอยู่แต่เพียงเรื่อง
 อย่านจะผลหรือไม่ว่า ถ้าจะแก้แล้วจะเอาทำไร ขอให้อภิปรายสั้น ๆ เพราะ
 มีคนที่จะพูดกันชุกมาก

พระยาอรรถกรมนุนต์ : ขอประทานโทษ ข้าพเจ้าอาจจะ
เห็นว่าการรัฐธรรมนุญเป็นเรื่องที่สำคัญเกินไปก็ได้ คงจะแก้ตามข้อที่
ที่ข้าพเจ้าได้กล่าว.....

ประธานวุฒิสภา : ก็ขอเอาอายุเท่าไร

พระยาอรรถกรมนุนต์ : คือขอให้แก้เป็น ๒๓ ปีตามหลัก
รัฐธรรมนูญข้อใด ทนส่วนที่จะเอา ๕๕ ปีตามที่ท่านกรรมาธิการ ได้อ้างถึง
ผู้พิพากษานั่น ข้าพเจ้าขอทราบเรียนว่า อายุของผู้พิพากษาน่าจะคิดกำหนด
เอาไว้ว่าควรจะเป็นเช่นนั้น แต่ความจริงแล้วเราได้กำหนดโดยอาศัยหลัก
วิทยาศาสตร์หรือหลักใช้ใครโดยอย่างไรก็ไม่ทราบ เช่นเดียวกับนักมพิพากษา
ในต่างประเทศเขาอยู่ได้ถึงอายุ ๖๐ หรือ ๗๐ ปีหรือซาราซการ์ อยู่ได้เพียง ๕๕ ปี
เท่านั้น ข้าพเจ้าเองก็ยังไม่ค่อย.....

นายเลื้อน พงษ์ไสกล รัฐมนตรี : ข้าพเจ้าขอขนามาอภิปราย
ในข้อกรณเรียน ให้กรรมการสั่งกษาข้าพเจ้าอภิปรายในนามของข้าพเจ้าคือได้
ไปก่อนนี้ ไม่ต้องการจะตั้งขึ้นรัฐธรรมนุญฉบับใหม่ ไม่ได้อภิปรายในนาม
ของรัฐสภา อย่างนี้จะได้อย่างไร

ประธานวุฒิสภา : ถ้าจะขยับจะเป็นการส่งต่อต้องให้พูดใน
ฐานะที่เป็นสมาชิก ไม่ใช่รัฐมนตรี และต้องทำให้ส่งได้ตามร่างเดิม

นายเลื้อน พงษ์ไสกล รัฐมนตรี : ข้าพเจ้าไม่ใช่สมาชิก

ประธานวุฒิสภา : ถ้าอย่างนั้นต้องชี้แจงในฐานะรัฐมนตรี ขอ
ให้ชี้แจงอย่างนั้น ขอโทษ เลยเพ็ดนี้ไม่รับว่าท่านเป็นสมาชิก

พ.ต. กวาง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี : ขอชี้แจงเพื่อสมาชิก
จะได้เข้าใจเรื่องอย่างแจ่มแจ้งเพราะเรามีความเห็นอย่างจริงจังได้ ๑๕

ประธานวุฒิสภา : เชิญคุณเลื้อน

นายเลอีน พงษ์โสภณ รัฐมนตรี : ก็ข้าพเจ้าอยากจะได้
เรียนเจตนารมณ์ของการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ความจริงข้าพเจ้าไม่ใช่เป็น
นักนิติศาสตร์หรือได้เรียนกฎหมายรอบรู้มาว่าเศษวิเศษอะไรก็ตามได้ แต่
บังเอิญในคืนวันที่ ๘ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสคุยกับคุณด้วย แล้วคุณจึงชวนเข้า
วันที่ ๘ ทางฝ่ายรัฐประหารได้ขอร้องให้ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกสภามา
๑๐ กว่าปีแล้ว เพราะฉะนั้นเขาเขียนรัฐธรรมนูญมาก็คงจะให้ช่วยคัดด้วย
ว่ารัฐธรรมนูญเป็นอย่างไร สัมควรที่จะไปได้หรือไม่ แปลว่าให้ช่วยคัด
ส่งต่อด้วยของท่าน ส่วนเจตนารมณ์เป็นอย่างไรก็ให้เขียนไปตามเจตนารมณ์
เหล่านั้น เมื่อเขียนแล้วจึงอยากที่จะส่งถึงเจตนารมณ์ ในเจตนารมณ์
เป็นอย่างนั้น ก็ข้อความเนื่องจากพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยประชาธิปไตย
สภาผู้แทนราษฎรรวมตลอดทั้งตัวข้าพเจ้าก็เป็นสมาชิกในรายนั้นด้วย เขารู้สึก
ว่าความเหลื่อมแตกต่าง ๆ มันเกิดขึ้น และระบอบที่เกิดขึ้นก็จึงอาจจะมีผล
มีอายุมากน้อยด้วย แต่ว่าเมื่อคิดถึงคนที่มีอายุน้อย ๆ แล้วก็ทำให้สับสนใน
ขณะนั้นได้แหละแหละก็ควรที่จะเขียน และภาพตัวเองก็มีอยู่ด้วย ก็คือ
ถูกค้านเพราะเป็นปตาของเขยอกัน จึงเห็นว่าการบริหารราชการแผ่นดินใน
โอกาสต่อไป ตามรัฐธรรมนูญเมื่อเกิดขึ้นแล้วขอให้อ่อนระดัดไม่ถึงในขณะที่เรา
มีอายุ ๒๐ - ๒๕ ปีในขณะนั้น จึงถ้ามารเราจะถามคนเหล่านั้นไม่ใช่ในการ
รวมว่าหาพื้นที่ความกตัญญูเต็มใจเต็มใจแล้วก็น่าจะเหมาะสม แต่ว่าการบริหาร
กิจการบ้านเมืองจะให้บ้านเมืองเดินก้าวหน้าไปนั้น ควรจะห้ามบุคคลที่มีอายุพอ
สมควรให้รู้จักมีคชอบ คล้าย ๆ อย่างนี้ ขอซักคดียังสักเรื่องของหนึ่ง ข้าพเจ้า
จำไม่ได้แต่ว่ากฎหมายประเทศใด กฎหมายฉบับบัญญัติว่า บุคคลผู้ที่จะ
สมัครรับจ้างได้จำเป็นต้องมีอายุแล้ว มีอายุแล้วไม่บอกกล่าว คน ที่หนึ่งเราจะ
เห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ในเจตนารมณ์ ได้บอกชัดผู้ซึ่งสมัครรับจ้างเป็นการ
ข้าราชการนั้นจะต้องให้จงลูกของเมีย การสมัครรับจ้างไปโดยความสมัครใจ
ซึ่งก็กว่าคนหนุ่ม ๆ ก็คือของพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ซึ่งมีอายุน้อย ๆ หมายความว่า

แวดวงให้ชีวิตของคนโดยทั่วไป ในโลกเขาชอบเป็นอนัตตราชงอยอย่างเป็มนั้น
 เพราะฉะนั้นเมื่อข้าพเจ้าคำนึงถึงว่าในการบริหารราชการแผ่นดินตาม ขบวนการ
 กฎบัตรกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งว่าเป็นสถานคัมภีร์ยุคจำเป็นของเขากลับมกคดง
 อยู่ในสถานที่ ถ้าหากสถานการณ์บุคคลผู้ซึ่งมีความรู้ความรอบคอบ
 ถ่อมคัมภีร์ภาพศัพท์พอสมควรไม่โตโตโผนเกินไปแล้ว ก็หมายความว่าบ้านเมือง
 ของเราจะดำเนินไปด้วยดี ทันเมื่อเป็นอย่างนั้นแล้ว ในตอนแรกก็คิดกันคือ
 ไว้ดีกว่าใน คราวนี้ในขณะที่ยังคงที่คณะรัฐประหารได้ทำการรัฐประหาร
 มานี้ ในขณะบ้านเมืองหาได้เป็นไปตามปกติ จึงอยู่ที่ทางกรมราชการ
 ใต้ก็เข้ามาใน ถ้าหากว่าในขณะบ้านเมืองเป็นไปตามปกติภาพเหมือน
 อย่างธรรมดาโดยไม่มีอะไรเกิดขึ้นแล้ว การนี้ก็อาจอย่างนั้นก็จะจะเป็นไป
 ตามที่ทางคณะกรมราชการได้เสนอมา แต่ท่านเหล่านั้นอยู่ในสถานที่ ท่านมา
 นี้ก็ด้วยรัฐธรรมนูณะแบบชั่วคราวฉบับนี้ ข้าพเจ้าไม่อยากจะพูดมาก
 และเมื่อท่านมาบังคับด้วย รัฐธรรมนูญชั่วคราวฉบับนี้ โดยรัฐประหารก็จะมี
 เหตุผลของเขา ซึ่งข้าพเจ้าเองก็อยากจะพูดให้รู้แจ้งเห็นจริงด้วยว่า เพราะ
 เหตุใดจึงเป็นอย่างนั้น แต่ว่าข้าพเจ้าเชื่อเหลือเกินว่าเมื่อได้รวมอายุของท่าน
 ทั้งหลายทั้งหมด อย่างท่านเจ้าคุณเทพ ๆ ว่า ๕๐๐ ปี ๕๐๐ ปี ในสถานที่
 ถ้อยคำที่ข้าพเจ้าพูดนี้ก็หวังว่า ท่านทั้งหลายคงจะพอเข้าใจ

อีกประการหนึ่ง คือความที่ยังคงที่ไว้ได้ก็ใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่
 นี้ไปแล้ว ก็หมายความว่า เกิดการขัดแย้งกันขึ้น ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เจตนารมณ์
 เดิมของการ ๓๕ ปี ๓๕ ปีเป็นอย่างนี้ คือหมายความว่ามาพูดถึงในขณะนั้น
 แล้วว่ารัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว เราจำเป็นจะต้องแก้ไขต่อไป เมื่อว่าแก้ไข
 ไปได้ก็ไม่ได้หมายความว่า ซึ่งเป็นทั้งรัฐสภาในขณะนั้นเป็นแต่แก้ไข จะแก้ไขได้
 ยุติหมายความว่าเมื่อแก้ไขก็คงกันขึ้นมา แล้วแล้วก็แก้ไขอีกหลายครั้งมาก ๆ
 ขึ้นมาหน่อย เป็นคนรอบคอบหน่อย แต่ว่าได้เขาได้มาซึ่งสภาผู้แทนซึ่งจะได้
 มีคือไปมาแก้ไขกันอีกที นี้เจตนารมณ์เป็นอย่างนี้ คือคือไปสิทธิของเจ้าหม้อยู่

ไม่ก่อระงับคดีถึงที่สุดของเขานั่น เขาได้พดกนททอง แต่เดี๋ยวนี้เราเอาบุคคลนั้น
มาแก้รัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องเอาคนที่มีความรู้ความสามารถ
ความรอบคอบให้ตัดสินคดี ข้อเท็จจริงเป็นอย่างนี้ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว
ข้าพเจ้ายากจะเรียนให้สภานิติรามาว่าเป็นหน้าที่ของท่านจะวินิจฉัย ข้าพเจ้า
ได้พูดมาเช่นนี้ พอจะเข้าใจกันแล้ว

ท่าน พูดถึงเรื่องกฎหมายตามธรรมดา กฎหมายนั้นข้าพเจ้าเข้าใจ
ว่าอย่างนั้น บางท่านได้กล่าวแย้งว่ารัฐธรรมนูญเขียนไว้ ๑๕ ปี ในบท
เฉพาะกาลเขียนบอกไว้ให้เอาไปใช้ตามกฎหมายเดี๋ยวกอง ๒๓ ปี
ท่าน ทานทั้งหลายที่เป็นนักนิติศาสตร์อยู่ในที่นี้มากมาย ข้าพเจ้าจะผิดหรือ
ไม่ผิดก็ไม่ทราบ แต่ขอชี้แจงให้ทราบดังต่อไปนี้ว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญ
นั้นเป็นบทกของกฎหมายทั่วไป และเฉพาะอย่างยิ่งในตัวของกฎหมาย
อันเป็นบทกนั้นได้เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญว่าควรทำไร ข้าพเจ้าก็ไม่ได้อา
๑๕ ปี แต่ว่ารัฐธรรมนูญคือรัฐธรรมนูญนั้นเองได้เกิดขึ้นแย้งกันว่า ในบท
เฉพาะกาลให้เอาตามกฎหมายเดี๋ยวกอง ๒๓ ปี แล้วท่านทั้งหลายของคิด
เกิดว่า ในเมื่อบทของรัฐธรรมนูญยกไว้ ๑๕ ปี เป็นบทกซึ่งไม่อาจจะ
พิจารณาได้ แลบทเฉพาะกาลทำไปอย่างนั้นไม่ เพราะเรากลัวกันว่าใน
ขณะนั้นเป็น Exception ซึ่งเป็นข้อไปกลยซึ่งมีใช้ในตัวแม่บทรัฐธรรมนูญ
ที่แท้จริง เพราะฉะนั้นเมื่อใช้ตัวแม่บทในรัฐธรรมนูญที่แท้จริงแล้ว จะถือ
ให้เขียนใหม่ซึ่งกล่าวรัฐธรรมนูญไม่ได้ ข้าพเจ้าเข้าใจอย่างนี้ แต่ข้าพเจ้า
อาจจะผิด เพราะไม่ใช่ในนักนิติศาสตร์ แต่เข้าใจตามที่เพียงเท่าที่คิดเคย
มาในสถานที่มากกว่า ๑๐ ปี ท่านมีลมาซึ่งบางท่านได้กล่าวหา ว่าผิดก็อาจ
ไม่เห็นจากคดีชาย ในเรื่องข้าพเจ้าขอเรียนให้ทราบเสียเล็กน้อยว่า ตาม
ความเห็นของข้าพเจ้าข้าพเจ้า เห็นว่า อย่าง การแต่ง ดังท่าน ดำรงคดี คุณผู้กล่าว
หลายซึ่งได้ปรากฏอยู่ในขณะนั้น จึง ในกฎหมายนั้นได้มีบัญญัติไว้ว่า
เอาไว้อย่างไร แต่อย่าลืมว่าหน้าที่ของพระมหากษัตริย์ที่จะทรงพระกรุณา

ไม่รักเธอ ๆ เธอเป็นคนดีพอที่จะแกล้งอำพระมหากษัตริย์ได้ตรงต่ออกท่านทั้ง
หลายท่านเป็นภักดีฉันกลัวเธอแกล้งทวงหนี้ มีใครบอกบุคคลที่ไม่สมควรเลย
เพราะฉะนั้น ท้าวผดุงกามไต่จากที่ อายุนั้น ข้าพเจ้า เห็น ว่าพึงยากสักหน่อย
นี่เหตุผลที่ข้าพเจ้าว่าอย่างนี้ ขอให้ท่านตัดสินใจเอง ท่านจะตัดสินใจอย่างไร
ก็แล้วแต่ท่าน เพราะเป็นสิทธิ์ของท่านที่จะตัดสินใจ แต่คนเป็นเหตุผลที่ข้าพเจ้า
ขอกราบเรียนคือท่าน เพราะเป็นเหตุผลของหงษ์ที่ข้าพเจ้ามีสิทธิ์และสามารถ
ทำได้.

๑๕.๐๓ น.

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าขอพูดในนาม
ของคณะกรรมาธิการไม่ใช้รัฐบาล ข้าพเจ้าอยากจะชี้แจงสำหรับท่านสมาชิก
ผู้ไม่เกี่ยวข้อง อันแรกพูดถึงงานที่เห็นควรทำเธอ ๑๕ เป็นเกณฑ์ กรรมา
ธิการได้ตรวจสอบรัฐธรรมนูญต่างประเทศซึ่งไม่ปรากฏว่ามีประเทศไหนในโลก
ที่ถือเอา ๑๕ ถ้าเราถือเอา ๑๕ แล้วจะเป็นการรัฐธรรมนูญของเราแปลกที่
ที่สุดในโลก เหมือนอย่างตั้ง ๓๖ เป็นประเทศเดียวเท่านั้น นอกจากนั้น ๑๕ มี ๓๖
ประเทศ ฉะนั้นปัญหาที่ข้าพเจ้าจะตั้งเอาเข้ามานั้น เราจะทำเอาของเรา
ประเทศเดียวในโลกนั้นไม่ได้ ต้องเอาอย่างต่างประเทศเขาทำกัน เมื่อเขา
ไม่ได้เอา ๑๕ มีเราจะเอาตามเคยมันก็จะเรียบร้อย

แล้วออกหนังสือหมาย ๑๕ มันยังจ่ายไม่เท่าไร จะต้องเอาคนเก่า ๆ
นั้นทวนซ้ำจรรยาไม่เอาใหม่ถ้าเราเห็นคนเก่าที่ลือชื่อบริษัทเอกชนแล้ว แต่เรื่อง
การเลือกตั้งนั้นเรื่องอะไรก็ยกเป็นเรื่องที่เราจะปล่อยให้คนเก่าที่คอยกอดอยู่แล้ว
กรรมาธิการจึงเห็นควรที่จะมีในวาระหนักใจที่จะเห็นว่าจะต้องเอาเข้ากันด้วยแล้ว
เพราะเมื่อใดก็ตามที่เป็นผู้ที่จะรับเข้ามาทำงาน ในสภา เราต้องมีคนในสภา
นั้นซึ่งคอยขยับคนหนุ่ม เพราะเหตุว่าคนหนุ่มอายุ ๑๕ มันมีมากสูงโคกที่จะทำ
งานมากกว่า เพราะฉะนั้นจึงเห็นวามจำเป็นเรื่องที่จะสมควรยกขึ้นได้ เพื่อจะ

บ้านเมืองเท่านั้น ถึงแม้คนใดจะต้องตายก็ยอมอย่างนั้น ขอพระเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์
ได้ ให้เหตุการณ์กรรมวิภาคารคิดเห็นว่าเป็นการดีของบุญคุณ ของ คนเฝ้า
ปฏิบัติได้ดีย่างที่ศักดิ์

๑๕.๐๗ น.

พระมณเฑาะว์วิมลศาสตร์ กรรมวิภาคาร : ข้าพเจ้าได้รับเกียรติ
แต่งตั้งจากสถาบันไทย-เยอรมันการด้วยมีหนังสือ ความเห็นซึ่งยื่นส่งมา
น้อย คณะกรรมวิภาคารกับกรรมวิภาคารส่งมาอีก ซึ่งได้แก่อายุจาก ๓๕ ปี
ตามร่างเดิมนี้ ก็มีอยู่สองประการคือ ประการแรกนั้นเกียรติในทางกฎหมาย
คือ อายุ ๓๕ ปีแห่งรัฐธรรมนูญระบบชั่วคราว ได้กำหนดอายุไว้ให้เป็น ๓๕ ปี
รัฐธรรมนูญระบบชั่วคราว ได้แก่ ข้อตั้งผู้ดำรง รัฐธรรมนูญนั้นเห็นว่ามี
อายุตามรัฐธรรมนูญระบบเก่า ๆ หรือตั้งด้วยประการเดียวกัน ข้อสำคัญคือ
ในเรื่องอายุรัฐธรรมนูญระบบชั่วคราวของในรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้แก่เห็นว่า
ที่จะสมัครรับเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งได้ นั้นจะต้องอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี
แล้วรัฐธรรมนูญฉบับที่ร่างก่อนระบบชั่วคราว และเมื่อร่างขึ้นมา
ระบบชั่วคราวให้เป็นชั่วคราวไว้คือ คือว่ามาตรา ๑๗ แห่งพระ
ราชบัญญัติฉบับชั่วคราวของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนั้นเห็นว่าเป็นการขัดกัน
และในกรณีที่จะแก้ไขกฎหมายนั้นระบบชั่วคราว รัฐธรรมนูญเรากำหนดไว้ชัดแจ้งว่า
ให้เป็น ๓๕ ปีแล้วก็ควรจะให้เป็นไปตามนั้นดี เพราะหากให้เป็นชั่วคราวของ
ชั่วคราวจะเป็นการนำเอาโดยเด็ดขาด และอีกประการหนึ่งผู้ดำรงรัฐธรรมนูญ
ระบบนั้นเขาได้คิดจะมีกำหนดเวลาหนึ่ง ๓๕ ปี ข้าพเจ้าเห็นด้วยว่าถ้าหากมี
ทั้งปวงที่จะแก้ไขอะไร ๆ ก็ได้ หรือว่าถ้าหากเห็นได้แต่เพียงก่อน จึงจะแก้ไข
ได้ ก็เท่าที่ได้อ่าง ๆ มาตั้งข้าพเจ้าก็ขังงงงงอยู่เหมือนกัน และนี่หลัง
ประการที่ข้าพเจ้าจะรับแจ้งต่อไป ทั้งข้าพเจ้าจะพูดในแง่ปฏิบัติไม่ใช่ในทาง
กฎหมายของร่างรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวรัฐธรรมนูญแก้ไขราย ๆ บ่อย ๆ เพียงไม่กี่คน

LIRT

ใช้วันที่ ๕ เดือนธันวาคม ๕๓๕๑ ใหม่แล้ว หน้าโดยพฤตินัย ปัญหาที่ว่าสำหรับ
 รัฐไทย เวียดนาม ๓๕ และ ๒๕ นอกเหนือจะเหมาะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนด้วย
 กัน ข้าพเจ้าขอให้ระลึกว่า ย่อมว่า สมาชิกสภาผู้แทนซึ่งจะมาใช้สิทธิ์ใน
 ทางนิติบัญญัติและอาจจะมาโดยมาก จะอยู่ใน ทานกรรมวาทกรรมผู้เกิด
 ผู้หนึ่งว่าใคร ๆ ก็ได้ รัฐมนตรีเขาไม่เอาสมาชิก เป็นแต่ความจริงนั้น
 รัฐมนตรีจะอยู่ได้ด้วยคณาจารย์ของสมาชิกเขามพรรคด้วย เพราะฉะนั้น
 จะเป็นผู้มนตรีสมัยที่สมาชิกสภาผู้แทนแล้ว โดยมากจะถือเป็นสมาชิก
 นเอง ไม่ใช่คนอื่นอย่างที่ท่านว่า โดยพฤตินัย ท่านขออ้างว่าในทางที่จะเขา
 มาใช้สิทธิ์ในทางนิติบัญญัติก็ ในทางบริหารหรือในทางควบคุมรัฐบาลก็
 สิทธิเช่นเป็นสิทธิ์ของเขาโดยตรง คือใช้มาด้วยสมัยที่ก่อนเปลี่ยนการปก
 ครอบ เพราะฉะนั้นเป็นอำนาจของเขาโดยตรง ไม่ใช่ของอื่น ๆ ผู้ที่จะมา
 ใช้อำนาจของเขาโดยตรงเป็นเจ้าของสมัยนั้น ๑๗ ฉะนั้นขอให้ข้าพเจ้าได้
 ข้าพเจ้าคิดว่าผู้ที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนโดยปราศจากสิทธิของเขา จะ
 ต้องใคร่ครวญได้เสียก่อน ซึ่งรัฐบาลไทยจะพิจารณาต่อสภาผู้แทนด้วย
 อายุ ๒๐ ปีกับขอรับพระภิกษุเพียงพระภิกษุฝ่ายเถรวาท ๒๐๐ แล้ว
 กับสมัครพรรคการเมืองบริหารอำนาจเลือกตั้งอายุ ๒๕ ปีไม่เกิน สิบสามปีนับรวม
 ของครอบครัวไม่น้อยแต่ที่เกี่ยวกับความเป็นไทยในชาติ เพราะฉะนั้นอายุ ๒๕ ปี
 นี้จะปกครองกันจนกว่าจนน้อย ข้าพเจ้าขอเทียบกับตัวแห่งอื่น ๆ จะไม่ใช่
 ยานาจอของเจ้าวัด แต่เป็นยานาจอของคนอื่น เช่น ผู้พิพากษา ทนายความ
 ความกฎหมายตุลาการ เพียง ๒๕ ปีในสหภาพภาคใต้ ในสหภาพภาคเหนือ
 หอหินา มีหัวหน้าเขาร้อยเหลืออีกพันหนึ่ง ก็มันจะเป็นสหภาพยานาจอ
 กันเจ็ดห้าไม้ต่ำกว่า ๑๐ ปีหมื่นอนันต์จึงจะเป็นหัวหน้าศาลได้ จะเป็นข้าหลวง
 ประจำจังหวัดได้ จะเป็นตำรวจจังหวัดได้ จะเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง
 ต้องอายุเท่าไรขอให้นัก พวกหนึ่งไม่ให้ใช้ยานาจอของเจ้าวัดก็เป็นบุคคล
 หนึ่งอายุสูง ๆ ไม่ได้มีราคาใช้ยานาจอของเจ้าวัดเพียง ๒๕ ปีก็เป็นได้ ขอให้นัก

เมื่อเราเห็นจะได้เห็นโลกมาก ๆ เพราะฉะนั้นเราไม่ของดราม่า โลก เราคิด
แต่ ๆ มากแต่คนที่ไม่ได้คำนึงถึงวุฒิและอายุแทนของเราเป็นอย่างมาก

๐๘.๑๓ น.

นายกวง อภิวัฒน์ นายกรัฐมนตรี : กระผมไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ในเรื่องนี้เพราะเป็นหน้าที่ของวุฒิสภา ผมเองไม่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้
เพื่อไม่ให้เป็นที่มาของ ผมซึ่งเป็นที่หวาดหวั่นมาตั้งแต่มาความเห็นอย่าง
โนนอย่างมาจ ๕๕ต่าง ๆ เมื่อได้ฟังแล้วก็จะเรียนว่า คือว่าในการ
ได้เสียงของเราเวลานี้เราเลี้ยงด้วยหลัก แต่อย่างที่เราคุณเทพ ๆ ท่านว่าในหลัก
หนักถัก ส่วนทางเจ้าคุณประธาน ๆ ของกรมการปกครองไปทางหลักหลักอีก
ทางหนึ่ง ที่หนักทั้งต้องทางนี้กระผมอยากจะได้กรมการพิจารณาว่า
เราควรจะยึดหลักไหนหนักแน่นใหม่ เพราะว่าคุณรู้สึกของผู้ที่ท้าวธรรม
นุญช่อครวมาที่เราตามที่คุณเห็นแต่ถึงจะยากให้มีความมั่นคงต่อสภา
คือให้สภาแทนจะได้มีที่ไม้ออกแต่ ไม่ชนนุก มีความชำนาญคือ
มีเอกซพีเรียนซ์ ใจคอกว้างขวาง ทางโนนที่ขาดอย่างที่เราคุณเทพ ๆ ท่านว่า
๓๕ ทางนี้กว่า ๒๕ ผมก็อยากได้เข้ามาศึกษาพิจารณารูปนี้ บางทีการพิจารณา
จะปรองดองเข้ารูปได้ เดิมทีเดียวเราใจกว้างขวาง เราไม่ถือว่ามีอยู่
ของเราตาย ๆ กับองค์คุณหรือที่เห็น พอ ๒๐ แล้วก็เสร็จหมด แต่ความจริง
ถ้าเราถือหนักในที่สุด แต่ของเรามีน้อยอย่างใหม่ ที่นั่นมากอีกใหม่
บอกว่าใหม่หนักยิ่งยาก เพราะ ๓๐ มาแล้วต้องบอช เดิมทีเดียวอย่างนั้น
จึงตก ๒๓ เจ้าคุณประธานก็เห็นในเรื่องนี้ด้วย ๒๐ ฟังบันทึกแล้วจะแต่เรา
บันทึกไปบอช ทางไทยเราเรียกว่าสักแล้ว ดยมาว่ากรมการพิจารณา
๒ ปี เวลานี้ก็เลยกันไปมา บางคนเขา ๕๐ ด้วยซ้ำก็ตก ๒๐ คนนั้น
ที่มีดีการที่จะทางธรรมและทางแผ่นดินแต่ ได้ว่าราชการทหารแล้ว ไปบอช
มาแต่ส่วนตัว ถ้าเราคิดเอาหลักของเราคุณเทพ ๆ มาคิดแล้วมันมี ๒๐ ปี

มีความชำนาญพอไหม ได้เห็นโลกพอไหม เพราะการมาลงในสภาพจำเข็น
 จะคือจะเป็นผู้ใดเห็นอะไรมากมายน้อย เพราะฉะนั้นมาออกกฎหมายบังคับ
 คนอื่นเขา เพราะฉะนั้นอย่างหลังเจ้าคุณกรม เพราะฉะนั้นเจ้าคุณถือหลักว่า
 เขาให้แต่เพียงออกไปถึงอก ๓๐ ปี ให้หมอกแซฟเฟียชชีก ๓๐ ปีตก ๓๓ คูหลกน
 เมื่อ ๓๓ ให้เดรสด้วยก็เป็น ๓๕ อีก ๒ ปีก็โมเสย ทั้งทางคณะกรรมการ
 กับออกจำเราคือหลัง ๒๐ เด็ด ถือหลัง ๒๐ เสียก่อน ใน ๕ ปีตามธรรมดา
 ตามหลังกฎหมายคือว่า ๕ ปีก็เป็นชายทศกร จะรู้จักผิด รู้จักชอบ แต่ก
 ษัตริย์ออกทาง คือ ขาดเข้กรเรียนช คือความเห็นในชีวิตในแง่ต่าง ๆ อย่าง
 คุณเลื่องว่า คนซบทรัดของมีโนมน จะถือหลักอื่นไม่ได้ แต่ทำเป็นข้อ
 อธิบายเท่านั้น ว่าเราจำเป็นจะต้องให้คนนั้น คนที่มานั่งในสภามุทมนตรี ต้อง
 มีความเข้าใจในชีวิตบ้างพอสมควร เพราะไม่เช่นนั้นจะตัดสินใจออกกฎหมาย
 ตั้งใจดีทั้งนี้ ถ้าตัวเองไม่เห็นชีวิตมาบ้างในเหลี่ยมคาง ๆ แล้วการออกกฎ
 หมายอาจจะพลาดไปได้ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าน่าจะพิจารณาอย่างนี้ คือเวลานั้น
 ปัญหาของขั้วระหว่าง ๒๕ กับ ๓๕ ปี ถ้าเราไม่ตั้งเงินไปละไม่ถือหลักเงินไป
 จะเอาด่าง ๆ ตั้ง ๓๐ เป็นอย่างไร ผมคิดว่าอย่างนี้ ทั้งทางนัก ๒๕ เวที
 ว่าผู้พำกษาทไปนั่ง เจ้าคุณก็ขยงขานไปนั่งเตรียมเรา เพราะหัวหน้าศาล
 มีแล้ว เจ้าคุณทางในกรมสภาถ้าจะให้ถือเอา ๓๕ เราจำว่ามากเกินไป ถ้า
 รวย ๒ ข้าง ๓๐ มีเงินไว้ และมีไม่ใช่นะหน้า จะเอาอย่างไรก็ได้ผมสรุปว่า
 เมื่อ ๓๐ ถ้าเป็นผู้พำกษาเราตั้งคน ๒๕ ถ้าผู้พำกษาสามผู้พำกษาคิดน้อย
 ๓๓ ให้แก่นงบถึงกลาง ๆ ทอหน้าของแก้ก ๕ ปี ส่วนพวกที่ถ้าเราจัดทำ
 วิทยาสถอย่างเจ้าคุณเทพ ๆ ว่า โดยมากก็ถ้าเราขอในราว ๓๓ ขนาด ๓๓ น
 ๓๕ กปานกลาง ๓๕ ก็เป็นเกณฑ์ที่จะถ้าเราโดยที่ไป ทั้ง
 เราให้เอกซเฟเรียนช ๕ ปีก็ถ้าเราขอยางหนักด้วย ทนออกอย่างหนักกระหม
 ษยาก็เรียน ขอเรียนว่าอย่างนี้ คัยคนไทยเราถ้าอย่าง ๒๐ ปีแล้ว ท่าน
 ผู้ใหญ่ทั้งหมดยาย ๖๐ หลายน คน เอ็นเนอร์ ยมนตงพันตศ ผังเขาถือ

วางกลางคนที่ไป ๔๐ กว่า ไทยเราถือหลักการคำนวณตาม เอฟเฟกต์เรช ของ คนแถมมันไม่ถึงฝรั่ง มันหย่อนกว่ากัน ๘ หรือ ๑๐ ปี อยู่ในราว ๆ นั้น ถ้า เรชนั้นแถวเราถือว่า ๓๐ เป็นคนกลางคน คือวางระหว่างตุ้มกับ ๕๐ นั้น เรา ถือว่า ๓๐ เป็นกลาง ถ้าเราถือ ๓๐ เป็นกลางแล้วก็ได้เอชพีเรชชี่ พอควร และบางคนเป็นคนกลางก็ไม่ถึงหรอก ๓๕ อาจจะเข้าไปหน่อย ถ้าเราเอา ๓๐ บางคนกลางก็มี ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

บางคนกลางก็มี ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

ความเห็นเป็นทวนหน้าศาลก็ได้ ถ้าเมื่อเป็นคนใจเถา ก็ให้หมนออก ๕ ปี เป็น ๓๐ ทั้งต้องคณิศนหาจะพอใจ เพราะมากมีคนตระคร้งทาง ไม่ได้ด้วยเป็นกลาง ๆ อย่าง กัดคืดแล้วแต่ทนายใหญ่จะเห็นอย่างไร ส่วนท่านที่โต้เถียงกันนั้น ทางหนึ่งก็ ถือหลักก่อนหนึ่งก็ถูก อีกทางหนึ่งก็ถือหลักก่อนหนึ่งก็ถูก แต่เราเราจะหา ผลประโยชน์อันแท้จริงเพื่อประโยชน์ ของประเทศชาติคือเอาประโยชน์ ของ การ เป็นผู้แทนราษฎรคือประโยชน์คนทำให้เหตุผลที่มันนอนหลับออกเงิน และมีหลัก อยู่บ้างพอสมควร กระผมก็คิดว่าพอจะมีหลักในแนวอย่างนี้พอสมควรอยู่บ้าง นะกระผมเรียนอย่างนี้ ถ้าเราพิจารณาอย่างนี้กระผมเข้าใจว่าจะมีน้อย.

ประธานวุฒิสภา : ตามที่ท่านนายกฯ จะจะต้องถามกรรมการ การ ศาลเสียก่อน เพราะไม่อยู่ในประเด็นข้อโต้เถียงกัน คือท่านเดินเข้ามาใหม่ ขอถาม ว่า ๓๐ เป็นอย่างไร

พระยาเทพวิฑูร ประธานกรรมการ : ในการที่จะตอบ ข้าราชการต้องขอเวลาปรึกษากรรมการก่อน จะตอบคนเดียวไม่ได้ เพราะ เป็นคณะ ขอเวลา ๑๐ นาทีก่อนที่จะตอบ

พระมนูภาณวุฒิสาสตร์ : อยากรู้อยากถามท่านนายกฯ สักนิดเดียว ก่อนที่จะออกความเห็น คือต่อไปจะแก้ขายในมาตรา ๓๘ ให้เป็น ๓๐ หรือไม่ เท่านั้น

นายกฯ อภิวัชร์ นายกรัฐมนตรี : กระผมเรียนใหม่ ใช่ หน้าทของกระผม แต่กระผมเห็นว่าเถียงกัน กระผมก็ให้แนว แต่ในฐานะ

ทกระผมเป็นรัฐบาลจะไปบอกว่าจะแก้ไขในแง่ไหนไม่ได้ ประเด็นนี้จะหาว่า นาย ก. นั้นจะตั้งให้ไปข้างไหนกระผม และกระผมเห็นเรื่องกัน ๆ ก็ถือไม่ได้ รู้สึกไม่สบายใจ ถ้าเราพิจารณาในแง่บางที่จะดีกว่า ถ้าต่างคนต่างยึดหลัก เดี่ยว เถียงกันช้าครบ ผมก็บอกว่าจะพิจารณาในแง่ไหน ทกระผมเสนอไม่ใช่ จะเอา ดีแต่แค่ตั้งกันเฉอะ ขอความกรุณาให้สักระยะหน่อย อย่าให้เรา หาว่ากระผมเป็นรัฐบาลจะเอาเปรียบตั้งไปโน่นไปนี่ ถึงจะวางรัฐธรรมนูญ ใหม่กระผมก็ไม่อยากจะให้มันเรื่องน้อยด้วย ก็จะทำรัฐธรรมนูญให้เป็น ประโยชน์ เป็นทุกต่าง ๆ ไม่ใช่ประโยชน์ของมันมาได้มายิ่ง กระผมที่ถูกล่าม ผูกก็คนปากขอจะทำให้ได้เร็ว ๆ เท่านั้น.

ประธานวุฒิสภา : ทั้งร่างท่านายกก็พูดได้ พอพาเจ้าหน้าที่บอกว่าเป็นข้อที่พูดเอาใหม่ เพราะฉะนั้นคงถาวรมาธิการ ถ้าทำนกรมาธิการ ยอมไม่ได้ ถาวรมาธิการไม่ยอมไม่ได้ อย่างโรดก็ถาวรมาธิการเวลาไปปรึกษา กันแล้วเพื่อที่จะไม่ให้เสียเวลาเราหยุดพักเสียเวลานี้ ๑๕ นาทีแล้วพิจารณาต่อไป เคียงจนข้อหยุด ๑๕ นาที

พักประชุมเวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๕.๕๕ นาฬิกา

ประธานวุฒิสภา : พิจารณาต่อไป กรรมการจะว่าอย่างไร
ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมการ : กรรมการได้ออกไป พิจารณาเรื่องใหม่แล้ว ได้ข้อบังคับ ตามข้อบังคับสภาโดยหลักแล้ว ในชั้นนี้สมาชิกในสภานักมีสิทธิที่จะเลือกเอาตามถาวรมาธิการได้เป็น ๒๕ หรือ มีมติเลือกเอาตามร่างเดิม ๓๕ หรือมีมติเลือกเอา ๒๓ ตามที่ทางสมาชิกได้แปรญัตติไว้ ส่วนที่รับไปนั้นก็เป็นสิทธิของกรรมการที่จะรับไปพิจารณาให้

ถกจนวาระครบถ้วนแล้ว เพราะฉะนั้นการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒๕-๒๖-๒๗ ได้ทั้งสิ้น ไม่จำเป็นต้อง ๓๐ เมื่อแก้ไขแล้วเป็นหน้าที่ของ
 กรรมาธิการว่า ที่เห็นชอบ ๒๕ ขอเปลี่ยนแปลง เมื่อได้เปิดคดีของฉบับแก้ไข
 กรรมาธิการก็ได้นำกรรมาธิการจะแก้ไขใหม่ ใครจะเสนอช่วยใหม่แทน
 ที่จะเป็น ๒๕ ก็ไม่มีใครเสนอ และก็ได้ทราบกันว่าหลักการแก้ไขครั้งนี้ของ
 หลวงประดิษฐาภิธาน ผู้สมัครเลือกคงกับผู้สมัครรับเลือกคงควรจะมอ
 ทากัน แต่สำหรับเมืองไทยใช้ไม่ได้ เพราะความถูกต้องน้อย และได้
 ตรวจดูประเทศอังกฤษ เขาเลือกตั้ง ตามกฎหมายของเขา ผู้ที่จะสมัคร
 รับเลือกคงเป็นผู้แทนท้องถิ่นชาย ๒๑ ปี แต่ครั้งอดีตแล้ว เช่นในปี ๑๙๖๓
 ชายชง่างค่าเลือกตั้งได้รับเลือกคงเป็นผู้แทน ๒๕ ปี และนอกจากนั้นในสภา
 ผู้แทนของอังกฤษมีคนอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ๓๐๐ คนและคนที่อายุถึงกว่า ๑๕ ถึง
 ๕๐๕ คน ไม่เป็นที่สังเกตได้ที่สาธารณรัฐฝรั่งเศส กรรมาธิการวิสามัญการ
 ทัดคนอายุ ๒๕ ปี แทนที่บุคคลใดก็ตามที่คนที่ไม่มีการดำเนินงานต่าง ๆ คนใด
 ป็นอายุถึงถึง ๓๐ ปีแล้ว ก็ไม่เสนอการเมือง ไปการค้ำหมัด คนใด
 ก็ไม่มางานในสภาแทน แต่ใครจะไปคอย ๓๐ ปี ก็ยากที่จะให้โอกาส
 เขาคิดถึงใจว่าเมื่ออายุ ๒๕ ปีจะเสวยการเมืองหรือการควา เพราะเมื่อเกิดใน
 อารพทางอันแสนน้อยนัยจะหันมาทางการเมือง จะเล่นเขาวัด เล่นขาด
 คนอายุเขาคิดกลายเป็นเขาโง่ไปบ้างไม่เขาดำรง ซึ่งขงยามหนักเกิน ไป
 และเป็นการตัดโอกาสของคนที่จะออกทางการเมือง ด้วยเหตุนี้จึงสนมกรรมา
 ธิการซึ่งชงขงนัยนัยอายุ ๒๕ ปีความเดิม

๑๕.๕๕ น.

นายผาด เทพหัสดิน ณ อยุธยา : ขาพเจ้าได้ฟังคำกรรมาธิการ
 อธิบายแล้วถึงเรื่องอายุ และท่านก็ได้ขงบายข้อไปถึงเรื่องการเลือกคงใน
 ประเทศอังกฤษซึ่งเราถือว่าเป็นแบบหนึ่งของประชาธิปไตย โดยพฤกการณ์

ตีมาซึกทได้รบเลือกตั้งเข้าไปในสภาส่วนมากเกินกว่า ๓๕ ปี ส่วนใน
 ประเทศอื่น ๆ ที่ท่านบอกว่าไม่มีในประเทศใหม่ที่เขากำหนดอายุถึง ๓๕ ปี
 ชาวเขาชอเรียนว่าในประเทศไทยไม่ใช่ประเทศฝรั่ง คนไทยเราชาวเขาย่อม
 วิจารณ์ด้วยกับท่านสมาชิกผู้หนึ่งว่าเป็นหนุ่มเป็นสาวเร่ร่อนเร่ร่อนเร่ร่อน
 เป็นหนุ่มเป็นสาวจนไม่ใช่ความเป็นผู้ใหญ่ รวมความรู้สึกในทางเพศเร่ร่อน
 นั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้ เพราะคนอายุ ๒๐ บกมครอบครวจกันแต่แต่ฝรั่ง
 ไม่มี คนไทยอายุ ๑๖-๑๗ บกมชุกชุนแต่ แต่ฝรั่งเขายังไม่รู้ว่าผู้หญิง
 เป็นอย่างไร นั่นมันเป็นอย่างนั้น แต่ฝรั่งเมื่อเขาสำเร็จการศึกษาแล้วเขาเป็น
 ผู้ใหญ่นักจริง ๆ และเขาปกครอง ผู้คนอย่างท่าน ถวายการผู้หนึ่ง พุดในนาม
 ของสมาชิกว่า เขามีผิดชอบเคยปกครองคนในบังคับบัญชาตง
 พนันจริง เขาจึงรับผิดชอบเขาก็ปกครองได้เขาก็ดมครผู้หนึ่งได้ ทว่าพเจ้า
 กวางเมื่อก่อนของการเขายังไม่ช้อยกว่า ๑๐ ปี และเมื่อเขาสำเร็จการศึกษา
 แล้วต้องการ ในเขารับบารมีช้อย ๑๐ ปีและในระหว่างเวลา ๑๐ ปีนั้นเขาอาจ
 จะสร้างบารมี ในทางคดีได้ ในทางคดีได้ ประชาชนผู้หนึ่งในการ
 เลือกตั้งเข้ามา เขาจะให้เขาคิดให้เขาคิดในใจคนไหนไม่ได้ ตักตักปัญหา
 บัตรลงนามหนึ่งนั้นไม่เพียงเพียง

ขอประกาศให้ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ชัดครว นเป็น รัฐธรรมนูญ ที่พระ
 มหาษัตริย์พระราชทานลงมา เราถึงแม้ยังไม่ใช่งานผู้แทนเป็นสภาคนแก่
 เพราะฉะนั้นไม่ได้รับเกียรติยศจากตราเพชร เราจะไม่ใส่รัฐธรรมนูญที่
 พระมหาษัตริย์พระราชทานมาซึ่งจะไม่แก่แก่สัก มึงคงถาม ชาวเจ้า
 ตัดด้วยงาน เพราะฉะนั้นเขียนไว้ถึง ๑๕ ปีแต่เราก็ได้ใช้ปฏิบัติกัน
 มาพอแต่ขอทบทวน ๑ ได้โปรดถามว่าจะแก้ไขไม่แก้.

น.อ. หลวงสำเร็จวิชา สัมพร อ.น. : การที่จะลงมติว่าเราเอา
 เอาไว้ในเขาเขายกเลิกลงลงลงด้วย คมพิทโดยกรรมมาชกกรหรือท่าน
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้พูดเพียงนั้น ดูจะชัดกับมาตรา ๗๓

ก็ได้หรือไม่ว่าเกิดความเห็นแตกต่างกันอยู่ ถ้าเราจะต้องมีอายุ ๓๕ ปี
ไปแล้วอีกประมาณ ๓๗ แล้วจะเกิดลำบากขึ้นได้ในภายหลัง ขอให้พิจารณา
ในข้อนี้.

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช กรรมการ : ขอนำเข้าพิจารณา
อย่างนั้นขอเป็นมติฎหมายเบื้องต้นทีเดียว ขอเรียนเพื่อระมัดระวัง
เป็นสภาพทรงไว้ซึ่งขบโดย คือเมื่อเราลงเบ็ดเตล็ดของข้าคือขางนจะเขียน
กฎหมายให้หญิงเป็นสมาชิกได้ เพราะฉะนั้นในบทเฉพาะกาลถึงแม้แต่ควมท
จะเขียนว่า ๓๖ จะแก้เป็น ๕๐ ก็ได้ สักแต่จะพิจารณาเห็นสมควรจะ
ไม่ขัดด้วย แต่ละตัวอย่างก็มีอยู่แต่อย่างเช่นรัฐธรรมนูญฉบับก่อนหน้าเมื่อ
ได้ยกคุณสมบัติในข้อนี้ เป็น ๕๐ แต่บทเฉพาะกาลเป็น ๓๕ ได้ทำกันมาแล้ว.

๑๖.๑๓ น.

พระยาปริธานฤเบศร์ กรรมการ : ข้าพเจ้าพูดแต่ใน
ในตำแหน่งกรรมการ แต่พูดในข้อนี้ด้วยความเห็นแตกต่างกับฝ่ายข้างมาก
ในคณะกรรมการก็คือว่า เห็นว่าไม่สมควรแก่ ๓๕ มีย่างที่ทางสมาชิก
ผู้เกี่ยวข้องคือพระมณเฑาะว์มรดกสารคดีพระมณเฑาะว์ ข้าพเจ้าจะไม่พูดชื่อพระ
มณ ๑ พูดมาเถิด ในเหตุผลต่างๆ จะพูดด้วยความยาวให้สั้นในเหตุผลของ
ข้าพเจ้าที่นอกจากพระมณ ๑ ได้พูดมาแล้ว ในข้อนี้ข้าพเจ้าขอขียนย่อว่า เม
มบทมาตรา ๑๗ แห่งรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมเขียนไว้ ๓๕ ปี ข้อ ๒ รัฐบา
ได้เด่นชัดมากเขียนมา ๓๕ ปี ข้อ ๒ นี้คงให้เห็นว่าเจตนาของรัฐธรรมนูญ
กัต ของรัฐบาลกัตเห็นว่า ๓๕ ปีจะเข้าที่ทรงมีงแต่อย่างไรก็ตามส่งมา
ให้พวกเรากรรมการไปพิจารณากันว่าจะเอาตาม ๓๕ หรือจะเปลี่ยนเป็นอย่าง
อื่น ทนฝ่ายข้าพเจ้าเห็นว่าควรมี ๓๕ ปี นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ข้อ ๑
ข้าพเจ้าขอเขียนว่าเรื่อง ๓๕ ปีนี้ น่าจะเป็นอย่างไรก็ต้องใช้ในเวลาต่อๆ ไป
แต่เมื่อน่าจะใช้ในเวลาต่อๆ ไปแล้ว คงที่พระมณเฑาะว์แจ้งไปแล้ว ว่า

กฎหมายที่แก้ไข ๆ รัฐธรรมนูญเป็นคนเป็นของไทย ก็แก้ไข ๆ เราเป็น
 พวกหมอสความพบกกฎหมายแก้ไข ๆ ก็เวียนหัว ขย่าว่าแล้วว่าบ้านชาวของ
 เราย เราเป็นหมอสความพบกในทางนิกายเวียนหัว และนอกจากนั้นจะ
 เสียความศักดิ์สิทธิ์ข้อ ๑. เพราะว่าเห็นว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายของถาวร
 ๓๕ มีมากกว่าอายุอื่น ทนอีกฝ่ายหนึ่งของการ ๒๕ ได้กล่าวด้วยว่า ๒๕ มี
 ในเมืองฝรั่ง ใช้กันและใช้กันในหลายประเทศ ข้าพเจ้าขอเสนอว่าขอเรา
 ขย่าไปเปรียบเมืองเรากับเมืองฝรั่ง ข้อคนที่เห็น ได้ง่าย ๆ ถ้าเมืองฝรั่งเรา
 ก็ไม่ค้ำเนินอย่างเมืองเรา รัฐธรรมนูญที่ค้ำเนินมาอย่างนี้ของกฎหมายที่แก้ไข
 รัฐธรรมนูญดังที่พวกเราเจตนาแล้วว่าเป็นประเทศที่เป็นแม่รัฐธรรมนูญ เขา
 ไม่ได้ทำอย่างที่เราทำ นอกจากนั้นว่าถึง คน คนพาอากาศ และนิสัย
 ใจคอเด็กฝรั่งก็ฉลาดกว่าเราเยอะ เพราะฉะนั้น ๒๐ มีเด็กฝรั่งฉลาดกว่าเรา
 มาก และในเรื่องเมืองฝรั่งท่านสมาชิกผู้แทนสภาผู้แทนราษฎรได้ชี้แจงว่า ใน
 อังกฤษเขาแก้โดยอายุผู้สมัครมา ทนสำหรับของเราขอ ให้คิดว่าเปลี่ยนแปลง
 แปลงการปกครองครั้งนั้นกว่าหมด ๒๐ มี ข้าพเจ้าเคยพบในอังกฤษ เมื่อเขา
 เปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งแรกที่รัฐบาลเดิม ๒๐ ข้าพเจ้าขอแก้ไข ๒๕ ข้าพเจ้า
 แก้ ทนหลังเลยเปลี่ยนเป็น ๒๐ ข้าพเจ้าออกแล้ว ทนของท่านประธานได้
 โปรดพิจารณาว่ารัฐธรรมนูญของเราเดิมมาเพียง ๑๕ มี โอลานฮาย ๒๐ มี
 เมื่อรวมเวลาของรัฐธรรมนูญ ๑๕ มีกับ ๑๕ มีแล้วกลายเป็นคน เพราะฉะนั้น
 จะเปรียบกับจิตใจของอังกฤษท่านสมาชิกผู้แทนสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ในอังกฤษเขา
 เลื่อนอายุอื่น เขาไม่ได้ยืนอยู่ที่ ๒๐ ดังที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ นเป็นข้อ ๑. ทน
 เมฆเขาว่ากันว่า คนอายุ ๒๕ ปีได้เต็มที่จะเป็นจริงก็ได้ แต่คนที่ยังไม่
 มีการศึกษาอื่นหรือยังไม่มีการศึกษาเลยออกมาได้เต็มที่จะเขาไปยังไม่
 ได้ เพราะยังไม่ได้อ่านไปสัก คนกันเคยกัน ทนที่จะยกผู้พวกร
 ทำไม่อายุ ๒๕ มี และทำไม่ผู้แทนอายุ ๒๕ มีไม่ได้ สมาชิกผู้แทนสภาผู้แทน

หนึ่งได้ถูกขนานนามว่าสำคัญกว่าผู้พากษา อันนั้นแน่นอนสำคัญกว่า เพราะ
 ผู้แทนออกกฎหมายจากทั้งเมืองก็ได้ นิจจริงแน เมื่อจริงแนอย่างนี้แล้ว
 เป็นเหตุผลสนับสนุนว่า ผู้แทนต้องมีสติสัมปชัญญะ ต้องมีอายุมากกว่าผู้
 พากษา นอกจากนั้นขอทานทั้งหลายอย่าลืมนำผู้พากษาที่ทำการอยู่ใน
 กรอบ ผู้แทนราษฎรไม่กรอบ จะทำอะไรก็ไม่มีใครได้ออก ผู้พากษา
 ทำงานเพื่อหวังเป็นใหญ่เป็นผู้พากษาเป็นอธิบดีเป็นเจ้าห้องมีผู้ใหญ่คอยควบคุม
 คมตักเตือน ผู้แทนราษฎรไม่มีใครตักเตือนควบคุม พูดในพระสมณศักดิ์
 โทษกั้หนึ่งถึงทหนึ่ง ผิดอกกั้หนึ่งถึงอกกั้ หนึ่ง ๓ ถอดออกไปข้างนอกเท่า
 นั้นแหละ เราอีกเป็นยแทนอยู่ นอกจากจะทำผู้ร้ายแรงถึงกับจับได้ออก
 จากคุกมีแทน บุคคลที่จะคิดอย่างนั้นกั้ไม่มี นอกจากนั้นขอทใหญ่ยัง
 ขอทานทั้งหลาย อย่า ลืมว่าผู้แทนควบคุม รัฐบาล ควบคุมการดำเนินการ
 ปกครองบ้านเมือง ถ้าจะมองดู ในด้านรัฐนตรีเคยว่ามี ใครอายุเพียง ๓๐ ปี
 ไม่น้อย ทนเราจะเอาเด็กอายุ ๕๕ มีมากมีผู้ใหญ่อายุ ๓๐ ปี อย่างน้อย
 ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยเหตุผล ทนทั้งหลายท่านกล่าวว้าทำไม่เอาเด็กมากได้เพราะ
 เราเป็นพวกทแก่ ๆ แยะ สำหรับคอยยบยั้ง ตามรัฐธรรมนูญที่เขียนด้วย
 หรือก่อน ๆ ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยบยั้ง ข้าพเจ้าเห็นว่าเพียงว้าเป็นห้ามลธ
 เท่านั้น รัฐบาลที่เขียนมาพวกเรานอกว้า “โน” แล้วพวกนยชนออก
 เรากั้ไม่มีฤทธิ์อะไร จะควบคุม พวก ผู้แทน ราษฎรได้จริง ๆ จัง ๆ ข้าพเจ้า จึง
 เรียกกยบยั้งว้าเป็นเพียงด้าห้ามลธนทนอย และเมื่อเกอยกจะเดิน ออก
 ตามใจ ทนจะเห็นว่าเรานยแทนหรือบกลบขยทต้นควร ข้าพเจ้าเห็นว่า ๕๕
 อีกซซ ๐ อย่างที่เรียนมาแล้วว้าผู้แทนเป็นผู้ควบคุมการนการนของควรจะมี
 ที่เคยปกครองบ้านเรือนของเขาแล้ว ถ้าอายุ ๕๕ ปี โดยมากเป็นพลน
 บ้าน บางทไม่แต่งงานเลยด้วยซ้ำงั้ไม่ได้แต่งงานตามกฎหมายหรือความ
 ว้าอย่างไร บ้านกั้ยังไม่เคยปกครอง การปกครองบ้านชยงั้ไรกั้ยังไร
 ผู้ตัวนั้งในสภาปกครอง รัฐบาลปกครองการควบคุมบ้านเมือง ปกครอง

รัฐมนตรีม่ายมากกว่า มีชดกับเหตุผลไมควรถวายเราเราอายุคนน้อย
 ความน่าปรารถนามายมากกว่า ทักษะแรงจูงใจที่ดี ถ้าพูดถึงศักดิ์ศรี
 ข้าพเจ้าก็อยากจะคิดว่าเราคนไม่เชิง ไปคืนแต่ตัวบุคคล เราต้องพูด
 กันทั่ว ๆ ไปว่า คนที่เราจะมาเป็นผู้แทนราษฎรนั้นจะเอาคนชนิดไหน คน
 ที่มีความรู้อย่างไร ข้าราชการอย่างไร ไม่ใช่จะเอออย่างพระยาปรัตนา
 มาเป็นสมาชิกวุฒิสภา แลอีกให้ดูพระยาปรัตนาเป็นผู้แทนราษฎรด้วย ไม่
 ใช้อย่างนั้น เราต้องคิดทั่ว ๆ ไป ไม่ใช่พูดถึงศักดิ์ศรี ถ้าพูดถึงการศักดิ์ศรี
 ก็ไม่เหลือแต่ตัวบุคคล แต่เราต้องคิดว่าคนที่เป็นผู้แทนราษฎรคือจะเป็นคนมี
 ความรู้พอสมควร เพราะหน้าที่สำคัญที่ทำการปกครองการบ้านเมือง
 ซึ่งแต่ก่อนพระเจ้าแผ่นดินปกครอง ซึ่งพระเจ้าแผ่นดินยอมได้ไปเรียนมาจาก
 ที่ไหนคือที่ไหน ต้องรู้วิชาการร้อยแปด ต้องรู้ประวัติศาสตร์ของโลก
 เสียก่อน ไม่ใช่จะมานั่งเป็นพระเจ้าแผ่นดินทันที อย่างที่สมาชิกบางคนได้
 พูดว่าเป็นอำนาจของกษัตริย์ เราต้องมีคนที่ถึงไม่คิดต้องคล้าย ๆ กับ
 พระมหากษัตริย์ ต้องมีศักดิ์มีปรัชญาเมธีนั่ง ด้วยเหตุเหล่านี้ ข้าพเจ้า
 จึงขอเสนอว่า ควรจะให้เป็น ๓๕ ปีสำหรับผู้แทนราษฎรต่อไป

ประธานวุฒิสภา : ฝ่ายที่แก้ไขไป สักบันทึกของพูดที่เห็นควร
 แยกจาก ๓๕ ปี

๑๖.๑๓ H.

พระศรีนครินทร์ : ทราบเจ้าผู้ทรงแรกนั้น เป็นการ
 แบ่งกับพวกชาย ๒๕ คนเกิดมาจะแบ่งเป็นฝ่าย ๓๕ ปี ฝ่าย ๒๕ ปี ฝ่าย
 ๒๓ ปี เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะต้องขอพูดขึ้นด้วย คือข้าพเจ้าอยากจะขอ
 เสนอทางสมาชิกเมื่อที่บอกกล่าว อังกฤชเราเขียนอายุขึ้นไม่กี่ ๆ คราวก็ร้อยไป
 ข้าพเจ้าสงสัยว่าเห็นจะมีจริง คือที่อายุเขามากขึ้นนั้น เพราะว่าเขาเด็ก
 หนักเอง ไม่ได้มีบทบัญญัติให้ไว้ คือที่กำหนดไว้ ๒๓ ปี ไม่ใช่หมายความว่า

นายแพทย์จะร้องเรียน ๒๓ ปี แต่ว่ายังไม่ได้ออกหมายจับใครสักคน
 เด็กคนคิดว่า ซึ่งอาจเป็นคนขี้มาก ส่วนมากคิดว่า ไม่มีปัญหา
 เจ้าจึงเลือกจะไม่ไปใช้รัฐชวรมนุษย์ของกฤษเขาแก่จาก ๒๐ เป็น ๒๕ หรือ
 ๓๐ คนไปอะไรเขนน ทนในเรื่องสภาพแต่ ๆ มา เหตุใด ท่าน
 เป็นหัวหน้าคนที่ได้คนขี้มาช่วยเขามาถึงทางเหตุใด ข้าพเจ้ายังไม่ใคร่จะ
 ข้อเหตุใดทอนนี้ ข้าพเจ้าอยากจะขอให้คิดด้วยความดีจิตใจว่าเหตุใด
 เพราะใคร เพราะเด็ก ๆ พวกนั้นหรือไม่ว่าเป็นเหตุทำให้เหตุใดถึงคนเมื่อ
 ๑๕-๑๖ ปีที่แล้วมา ข้าพเจ้าอยากจะบอกว่าคุณอายุเกิน ๒๕ ปีถึงกับ
 เหตุซึ่งเดิมฉันสนับสนุนกษัตริย์อย่างให้เกิดความเสียหายเหตุใด เพราะ
 ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นวออย่าไปโทษเด็กเลย เด็กนั้นเขามืดเหมือนคน ทดดู
 มาเราเห็นชัดว่าเด็กที่หน้าได้ใจจริง มีอคติคิดซึ่งแนวแน้มั่นคงนมกคน
 เป็นท่านนายกปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง นมมันตั้งอยู่แล้วอากันหม่มไม่ใช่
 ว่าจะใช้ไม่โตกนน

อีกข้อหนึ่ง เวลานเป็นเวลาของคนหนุ่มทั่วโลก ถ้าเราบังคับให้คนแก่
 กนเรื่อย ๆ ไปเช่นเราจะเดินตามเขาไปหรือ เราต้องการทำบ้านบ้านเมือง
 ของเราทุกคนทำให้เราจึงไม่ปล่อยให้โอกาสให้มาก ๆ คนหนุ่มอาจจะเป็นชาว
 เมืองเขามานั่งในสำนักงานได้ เราอย่าบังคับเขา เราอย่าปิดตาย ปล่อยให้
 ให้ราษฎรเราเลือกกันมา และคนหนุ่มไม่ใช่เหตุใด อย่างข้าพเจ้าว่าแล้ว
 ทานส่งมาซึ่งผู้หนึ่งบอกว่าอย่าแยกชวรม์ ซอนข้าพเจ้าก็เห็นด้วยอย่างยิ่ง ฝ่าย
 กวางดำคณที่สุด สัมคอรอย่างที่สุด แต่ที่ทานบอกจะไม่แยกชวรม์แล้ว
 ทานให้เลือก ๑๕ ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านเลี้ยงตัวของตนเอง เพราะเหตุที่เรา
 ส่งราษฎรผู้ส่งมาไม่มีกำหนดอายุจริง แต่ทนมเราอายุเท่าไร เราเด็กหรือผู้ใหญ่
 เท่ากับว่าเราขึ้นตั้งอยู่แล้ว ดังนั้นถ้าผู้แทนราษฎรเราควรปล่อยให้โอกาส
 ให้เขาเขาเด็กเขามากได้ ถ้าราษฎรเราจะเลือกถ้าจะเอาผู้ใหญ่ทั้งหมดนั้นจะ

เอกซตรีหรือไม่มี มันควรจะเป็นอย่างที่ท่านว่าคือไม่มี ข้าพเจ้า
ไม่เห็นด้วย ขอให้ท่านระลึกในข้อนี้

อีกประการหนึ่งเรามีสถานสำหรับมอบเงินไปเลี้ยงชีพแก่คน
จนทีเดียวคือ ข้าพเจ้าจะยกมือให้คนหนึ่ง ถ้าเขาอย่างนั้นเขา ถ้าจะยก
ค่าหนึ่ง ข้าพเจ้าขอมอบค่าหนึ่งคนหนึ่ง เราเขาอย่างนั้นคิดว่า ถ้ายอมยังไม่พอ
อีกก็ไม่ตก ไปคงรัฐสภาไปหาผู้รวบรวมเงินอย่างที่ท่านรัฐมนตรีเกษม
ชานดาข้าพเจ้าเห็นว่าอย่างนั้นจะเป็นสายกลางมากกว่า เท่าที่ข้าพเจ้าทราบดี
โดยบังเอิญ ข้าพเจ้าขอเรียนไว้อย่างที่ท่านประธานได้ยกเตือนไว้ แต่ที่ข้าพเจ้า
ทราบที่ท่านสามารถจะเห็นด้วยอย่างที่ข้าพเจ้าว่ามาแต่ยกข้อใดไปรดยกมือให้
เมื่อถึงเวลาจะโหวต เขา ๒๕ เพราะ ๒๕ นั้นใช้ไม่ได้ ถ้าจะเอา ๓๕ แล้ว
ข้าพเจ้าเห็นด้วย ๒๕ นั้นไม่มีเหตุผลอะไรเลย ถ้าจะเอาให้เอา ๓๕ อย่าเอา ๒๕

ประธานวุฒิสภา : ว่ากันมานานแล้วเห็นจะพอได้ มีประเด็นที่ว่า

๓๖.๑๖ น.

พระยาเทพวิฑูรย์ กรรมาธิการ : ก่อนที่จะลงมติเหมือนจะพูด
กันมานานแล้ว ข้าพเจ้าขอพูดสัก ๒-๓ คำเพื่อให้นิสัยจากนี้เสียที คือนิสัยที่
กันมานานจนกระทั่งต้องทาง กรรมาธิการอยู่ในระหว่างออกแถลงถึงต้องทาง
ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ๓๕ ไม่ดี ฝ่ายหนึ่งก็เห็นว่า ๒๕ ไม่ค่อยดีไป แต่แรกก็ต้องการ
ให้ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้อง ข้าพเจ้าอยากจะได้ดังความเห็นแต่เดิมของทั้งสองว่าให้พูด
กันมาถึงเรื่องเจตนาแห่งของรัฐประหารให้รัฐประหารนั้นเจตนาแห่งเจตนา
รัฐบาลหรือร่างรัฐธรรมนูญมากดี ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเราไม่น่าจะคิดถึงเจตนา
หนึ่งของผู้หนึ่ง เราได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกของสภาที่มาจตุรพิธพรชัย
ทั้งสี่ เราได้รับอำนาจมาแล้ว เราคงจะใช้ความดีความเห็นของเราเอง
เราเห็นว่าอะไรที่ดีเราก็ควรลงมติตามความคิดเห็นของตนเอง อย่านไปติด
กับคนอื่น คณะกรรมาธิการฝ่ายข้างมากได้ลงมติว่าจะเอา ๒๕ หรือ ๓๕

LIART

เป็นเกณฑ์ หนักโดยสมควรตนเองไม่โดนกกตเจตนาจ้างของผู้อื่น เพราะ
 ฉะนั้นเจตนาจ้างของผู้อื่นจะเป็นอย่างไรนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรจะหนัก
 เราหากำหนด โดยความรู้สึกของเรา เราเป็นผู้ที่กระทำกรณ โดยสุจริตใจ
 ของเรา เราจะเห็นสมควรว่าอายุ โด่กกตควรจะเป็นอย่างไรนั้น ข้าพเจ้าคิดว่า
 มีผู้ที่ออกข้างหนึ่งก็พูดถึงว่าการแก้กฎหมายบ่อย ๆ ไม่ได้ แต่เราคงจะอยู่
 แล้ว อย่งไร ๆ ก็ต้องแก้ ถ้าเราไม่ลงไป ๒๕ จะไม่แก้ก็ต้องอยู่ในฐานะ
 จะเขียนอย่างไรก็ต้องมีอายุลงไปด้วย แต่จะเขียน ๒๕ หรือ ๒๓ ลงไปอย่าง
 ใดอย่างหนึ่ง ทนการแก้ข้าพเจ้าก็ไม่ชอบเหมือนกัน ถ้าจะแก้รัฐธรรมนูญ
 บ่อย ๆ แต่ตามรัฐธรรมนูญชั่วคราวที่มีอยู่ในขณะนั้นขอเราบอกเลยว่า
 รัฐธรรมนูญชั่วคราว ซึ่งปรากฏอยู่เดี๋ยวก็ต้องแก้ ซึ่งคิดเหมือนว่าบอกอยู่ใน
 คำว่าต้องมีการแก้ไข แต่การแก้ไขนั้นข้าพเจ้าเกรงเหลือเกินว่าเมื่อมีผู้มาแก้
 เราเดี๋ยวก็มีผู้คัดค้าน ก็เขาเมื่อแก้รัฐธรรมนูญจริง ๆ จะคิดว่า แต่
 ข้าพเจ้ารู้สึกเลยว่าเดี๋ยวจะปล่อยให้เป็น ๓๕ แล้ว ก็ตกลงเห็นว่า ๓๕ ไม่ได้
 ซึ่งในความเห็นข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะต้องเสียเวลาไม่ใช่ไปคิดในเวลาอื่น เมื่อ
 จะยอมถดถอยจาก ๓๕ เป็น ๓๐ ก็ไม่เหมาะไม่ควร หรือที่แรก ๒๓ จะถดถอย
 ไปเป็น ๓๐ หรือ ๓๕ เช่นนั้น ข้าพเจ้าก็เห็นว่าไม่สมควร ถ้าหากจะค่าเช่นนี้
 ก็เรียกว่าถดถอย ถ้าหากว่าเราแก้เป็น ๒๓ แล้ว ค่อยไปจะเลื่อนเป็น ๒๕ เพราะ
 เห็นว่าหนักไปเช่นนั้นจะเหมาะกว่า ก็จะไป ๓๕ ถัดยอมถดถอยมาเป็น ๒๓ หรือ
 ๒๕ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ได้ จะเป็นถดถอยลงไป ทนที่ว่าอายุ ๒๕ หรือ ๓๕
 จะเหมาะนั้น ทนที่ทนโดยมากพูดกันว่าอายุ ๒๕ ยังเด็กเกินไป สำหรับฝ่าย
 ที่เขา ๓๕ แต่ฝ่าย ๒๕ นั้นมีผู้พูดถึง ๓๕ มากมายในตัวแล้ว ข้าพเจ้าจะไม่
 พูดถึง การที่จะแก้เป็น ๒๕ นั้น ข้าพเจ้าขอเรียนว่าการเขียนกฎหมายเดี๋ยวจึง
 ลงไปว่าอายุ ๒๕ ยืนยันพอแสดงเช่นนั้น ไม่ใช่ว่าคนมีอายุ ๒๕ จะต้องถูกเลือก
 เสมอไปเช่นนั้น ผู้ใดเขาอาจจะเลือกคนที่มีอายุเกิน ๒๕ ไปจน ๕๐-๕๐ ก็ได้
 ตามที่กรมราชการุญแห่งแต่งตั้งบุคคลต่อสภาแล้วไว้ในองค์กฤษฎีกาอายุ ๒๐ ก็

ชาย ๒๕ เต็มต้นชายชกชายเกิน ๑๕ ปี ตั้งต้นมรดกด้วยคนกม. เช่นนั้นของเรา
ก็เช่นเดียวกัน คือของเราถึงแม้จะเขียนว่า ๒๕ แต่อาจจะใช้ความคิดขอยกรอง
เลือกคนที่มีอายุยิ่งกว่านั้นก็ อาจจะเป็น ๔๐ ก็ได้ ถ้าหากว่ามีผู้สมัคร
ถ้าหากว่าเราเขียนอายุเกินไปแล้ว อาจจะทำให้ขอยกรองหมดแล้ว ขาพเจ้า
ขอยกรองก็อาจจะเป็นการตัดทางของคนที่มีความรู้ความคิดดี แต่อายุ ๒๕ มี
แกมตั้งบัญญัติเหมือนกัน ก็แสดงว่าราษฎรจะเลือกเข้ามาทางหาก จะ
พิจารณาคนที่อายุ ๒๕ เป็นที่พอใจของราษฎรจะให้เป็นผู้แทนก็ได้ เรา
ควรให้สิทธิเขา จะตัดเสียจะทำให้วงแคบไป เราต้องการหาคนที่เป็นผู้แทน
แต่ตัดอายุเสีย ๒๕ ก็ครึ่งของอายุไขของชีวิตคนธรรมดา แล้วตัดทางแคบไป
มากมายนัก ถ้าเราจะวางกำหนดให้สูงเช่นนี้ ทนว่าคงกฎหมายฝรั่ง ที่
ชาวเขากเคยพูด เพื่ชเกรวมาชการชาวเขากเคยพูดบ้าง ถึงกฎหมายฝรั่ง
ที่ต่างกันมาบ้างแล้ว เราเมืองไทยไม่ใช่เมืองฝรั่งกรุง แต่เราทำอะไรยังจะ
ต้องฟังความเห็นคนอื่นบ้าง ฟังความชำนาญชำนาญที่เขาเคยกรองเคยพิจารณา
กันมาเราฟังดูบ้าง แล้วก็นามาเพื่อให้สมาชิกทั้งหลายได้พิจารณาทุก ๆ ไป
เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าการกรองก็ได้เห็นอสังกัตตัวของเขาไม่ใช้ เห็น ฉะเพาะ
ประโยชน์ของกรวมมาชการฝ่ายเดียว เห็นอมาทงหมดเท่าที่จะทำได้ ๒๕ มี
เท่านั้น ๒๐ มีเท่านั้น ๓๐ มีเท่านั้น บอกแล้วทั้งหมดจะให้สูงถึงแก่ ก็
เหมือนเราจะไม่มีโอกาสได้รู้ ถิ่นาเสนอมารวมทำไร เพื่อให้สมาชิกได้พิจารณา
กันโดยถักถวน ไม่ใช่เสนอให้เขาตามเสนอ ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ข้างเดียว
เสนอเพื่อให้มีโอกาสพิจารณากัน เพราะฉะนั้นสำหรับจะเอาทำไรนั้นอนก
แล้วตั้งสมาชิกที่จะเห็นส่วนกรวม เราเสนอเพื่อความเห็นของเราในกรวมกรมา
ชการเรียงข้างมากด้วยว่าไป นพจารณากันอย่างถักถวน กรวมมาชการกม
ความเห็นอกทางหนึ่ง ถักถวนความเห็นของท่านจะเห็นความความรับผิดชอบของท่าน
ฝ่ายข้างมาก เห็นทางหนึ่งถักถวนหนึ่ง ส่วนจะเป็นอย่างไรเกิดขาดอายุที่
สมควรแก่ข้อให้พิจารณาให้ถักถวน เพราะเป็นสิ่งสำคัญของท่าน

ประธานวุฒิสภา : ได้เถียงกันมาหลายครั้งหลายคราที่ประชุม
ครั้งเขาใจได้แล้ว อยากจะเห็นให้ประมุขพรรคเป็นมคว่าจะเกือยงไร
ถ้าไม่มผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ต้องขอมติที่ประชุมตามข้อบังคับว่า
ได้อภิปรายเป็นเวลาานพอสมควรแล้ว จะได้อมติที่ประชุมว่าจะลงมติกัน
ได้หรือยัง ท่านจะขงคิดใจหรือ

พระมณูภาณวุฒิสภาสตร์ : ขอพูดสัก ๓ นาที

ประธานวุฒิสภา : เดี่ยวก่อนจะขอ ๓ นาทีบ้าง จะไปกั้นหลาย
นาทีจะว่อย่างไร

พระยาโทณวนิกมนตรี : คุณพระได้พูด ๓ นาทีได้ ผมจะขอพูด
๓ นาที

ประธานวุฒิสภา : ขาดเจ้าขอปรามประนอม เจ้าใจไม่ขอก
จะคัดลัทธิพรรคประมุขพรรคเขาใจได้เด็ดของกร ได้เถียง

พระมณูภาณวุฒิสภาสตร์ : ท่านเห็นว่กัประธานพูดเขาใจได้แล้ว
เจ้าใจเจ้าไม่พูด

ประธานวุฒิสภา : ท่านไม่เด้นับนขว่อื่น เจ้าใจเอาว่
ประชุมขอมติให้เด้นขอมติได้ ท่านคองฟังให้แต่ตรใจให้คว่าจะเขา
ไหน ค้อมเหตุผลด้วยกนทงสองฝ่าย ประเด้นมขยว่จะคงใจตามร่างของ
รัฐบถเป็นขย ๓๕ บัหรือจะแก้ไขเนื่งอย่างไรเนื่งให้งว่กนทสอง ถ้าจะมีการ
แก้ไขบยจาก ๓๕ บัหรือขยงไร

พระมณูภาณวุฒิสภาสตร์ : เจ้าใจส่งสัยในเรื่องเด้นขอมติ
ในขอมกบัจะต้องเป็น ๓๕ บั หรือ ๕๕ บั หรือ ๖๐ ขว่จะรวมกันเป็นขมเดียว
ได้ ถ้ามีขลว่จะเขาใจว่กขบปายนหม เหมงอกลงเลย

ประธานวุฒิสภา : รมยบที่เคยปฎบัตมา เจ้าใจเห็นว่ก
ต้อง มีญหาว่ขอมกบัว่จะแก้หรือแก้ จะเข้า ๕๐ หรือ ๕๕ หรือขยงไร

LIRT

เท่าที่สำนักงานกึ่งหรือไมยกฟ้อง   ภายหลังองค์ไม่ตั้งพิจารณา   ผู้ใด
เห็นว่าการแก้ไขร่างของรัฐมาดที่เด่นมาโปรดยกมอช่น

มีสมาชิกรกมอช่น ๑๑ คน

ประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าให้คงไว้ตามร่างรัฐมาดที่เด่นมาโปรดยกมอช่น
โปรดยกมอช่น

มีสมาชิกรกมอช่น ๗๓ คน

ประธานวุฒิสภา : เป็นชนวนที่ประชุมให้คงไว้ตามร่างเดิม มีผู้
ใดจะอภิปรายอีก

๑๖.๓๓ น.

นายบรรจง ศรีจรูญ : มาตราว่าข้าพเจ้าไม่ได้นำไปปฏิบัติ โดย
เหตุที่ว่าการมีการแก้ไข ข้าพเจ้าจึงมีสิทธิตามข้อบังคับ ๗๒ อภิปราย
ใหม่หรือหาข้อใดต่อไป ข้าพเจ้าสงสัยในข้อ ๒ ประการคือว่า ในข้อนี้
มาตราบัญญัติไว้แต่ด้วย การเลือกตั้งให้ไว้ด้วย รวมเขตจังหวัด การท
บัญญัติไว้เช่นนั้นข้าพเจ้าสงสัยในวิธีเขียนและวิธีปฏิบัติในการ เที่ยนกฎหมาย
นั้น ข้าพเจ้าสงสัยว่าเราเขียนในลักษณะว่าไปรวมเขต คือรวมสิ่งท
ไม่มี กล่าวคือว่าเขตของจังหวัดไม่ได้มีกฎหมายอะไรรับรองไว้เลย จังหวัด
ที่จะเรียกได้โดยเหตุที่ความพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ของพระราช
บัญญัติบังคับส่วนราชการบริหาร แต่หาเขตของการเลือกตั้งไม่ได้ประกาศ
ขยในนั้น จะใช้คำว่าราชการเลือกตั้งรวมเขตจังหวัดนั้น ข้าพเจ้าสงสัยว่า
เป็นการบัญญัติจะไปรวมสิ่งที่ไม่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงใคร่จะขอแปร
และเปลี่ยนคำอธิบายว่า แล้ววิธีการเลือกตั้งใหม่แบ่งแยกเขตจังหวัดออกเป็น
เขตเลือกตั้ง แทนที่จะใช้คำว่ารวมเขตจังหวัด....."

LIART

ประธานวุฒิสภา : ข้าพเจ้านั้นในร่างนี้ คือท่านไม่ได้แปรญัตติ ท่านก็รับแจ้งถูกต้องแล้ว ถ้าไม่ได้แปรญัตติท่านจะแจ้งได้อย่างไรว่าถ้ากรรมาธิการแก้ไขข้อไหนจะขอให้คงตามร่างเดิมได้ แต่ที่ท่านพูด กรรมาธิการไม่ได้แก้ เมื่อกรรมาธิการไม่ได้แก้ ท่านไม่มีสิทธิ์ที่จะพูด เพราะท่านไม่ได้แปรญัตติ.

นายบรรจง ศรีจรูญ : ข้อบังคับของพฤษังภาซึ่งเรานำมาใช้ โดยอนุโลมข้อ ๙๑ บัญญัติว่า ข้อหนึ่งข้อใดที่แก้ไขมาตราหนึ่งมาตราใดก็ได้ให้อภิปรายได้ ข้าพเจ้าก็ถือว่าอภิปรายได้.

ประธานวุฒิสภา : ตามที่ท่านว่าไม่มีแก้ ก็กรรมาธิการไม่ได้แก้ ท่านก็อภิปรายไม่ได้ เพราะท่านไม่ได้แปรญัตติ ท่านอภิปรายได้แค่เพียงว่ากรรมาธิการแก้ท่านไม่พอใจ เพราะท่านอภิปรายได้ในทางข้อเท็จจริงได้ตามร่างเดิม.

นายบรรจง ศรีจรูญ : มาตรา ๙๑ เขาก็หมายความว่ากรรมาธิการมาตรา ไม่ใช้เพราะข้อใดข้อหนึ่ง.

ประธานวุฒิสภา : ข้าพเจ้าเข้าใจว่าพูดอะไรก็แก้ ไม่ได้ใช้ความประสงค์ของข้อบังคับ ถ้าจะพูดอะไรก็แก้ข้าพเจ้าขอมิให้พูดได้.

นายบรรจง ศรีจรูญ : ถ้าเป็นอย่างนั้นก็วรรค ๑ ถ้า เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น.

ประธานวุฒิสภา : ก็อย่างตามข้อบังคับ ถ้าท่านไม่ได้แปรญัตติแล้ว ท่านจะพูดได้เพราะเหตุใดคงไว้ตามร่างเดิม กรรมาธิการไม่ได้แก้ ท่านจะขอให้ประชุมลงมติด้วยเหตุใด ข้าพเจ้ายังไม่เห็น.

นายบรรจง ศรีจรูญ : ตามข้อบังคับข้อ ๙๑ บัญญัติว่าอย่างหนึ่ง...

ประธานวุฒิสภา : ข้อบังคับอะไร พฤษังภาหรือข้อบังคับอื่น

นายบรรจง ศรีจรูญ : ข้อบังคับของพฤษังภา.

ประธานวุฒิสภา : เวลานี้เราพิจารณาในฐานะสมาชิกแทนเพราะเป็นการพิจารณาครั้งแรกควรจะใช้ข้อบังคับของสภาผู้แทน

นายบรรจง ศรีเจริญ : ถัดลงกันในอันแรกบอกว่าแล้วแต่ข้อบังคับใดจะสะดวกก่อน โดมให้ใช้ได้ทั้งสองอัน

ประธานวุฒิสภา : เคียงเราทำหน้าที่แทนสภาผู้แทน นอกจากเป็นสภาสูง ระเบียบแรกเราทำหน้าที่สภาผู้แทน เพราะฉะนั้นเราจึงได้บัญญัติกฎหมายเหมือนหนังสือสภาผู้แทน พิจารณาคำระเบียบ ๓ วาระโดยไม่มีองค์การยื่นคำขอรับบังคับของวุฒิสภา ข้าพเจ้าว่าไม่อยู่ในนั้น ต้องบอกความเห็นอย่างไรจะดี ก็คงจะอธิบายได้ เมื่อข้าพเจ้ามางั่งไม่เต็มไม้คิดว่า จะดี ข้าพเจ้าคิดว่าเห็นตามสภาผู้แทน คือวาระที่หนึ่งเสกทีเดียว ทางที่หลายก็เห็นด้วย สำหรับร่างพระราชบัญญัติเราทำหน้าที่สภาผู้แทนด้วย เพราะฉะนั้นก็ควรถือตามข้อบังคับของสภาผู้แทนซึ่งก็คล้ายกัน ท่านจะตัดสินใจส่งด้วยอย่างไร ก็พูดเรื่องข้อบังคับนี้

นายบรรจง ศรีเจริญ : บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญชั่วคราว มีว่า เราในฐานะเหมือนรัฐสภา การพิจารณากฎหมายใดๆ ก็เหมือนรัฐสภา ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าไม่ควรจะเป็นอย่างนั้น

ประธานวุฒิสภา : ไม่ใช่ ข้าพเจ้าว่าอัน โดมใช้ อัน โดมใช้ ตามข้อบังคับของสภาผู้แทนก็ได้ อัน โดมใช้ตามวุฒิสภาก็ได้ เวลานี้เรายังไม่รับข้อบังคับ แต่ว่าเดี๋ยวนี้เราพิจารณาในฐานะทำหน้าที่สภาผู้แทน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าควรอัน โดมตามข้อบังคับของสภาผู้แทน ซึ่งก็คล้ายกัน ถ้าท่านตัดสินใจส่งด้วยอย่างไรก็ตาม

นายบรรจง ศรีเจริญ : ข้าพเจ้าขออภัย ไม่อยากจะถือความยาก ถ้าท่านประธานเห็นว่าไม่สะดวกจะพูดได้ ข้าพเจ้าก็ไม่ได้ใจ

ประธานวุฒิสภา : ถ้าผู้ใดไม่มีความเห็นให้อธิบายออกไปในเรื่องกฎวาระการแก้ นอกจากในเรื่องอายุในมาตรา ๓ นี้ ก็เป็นอันยก

ว่าได้เสร็จจากรัฐ ๒ ไม่มีผู้ใดจะพูดคือไปทวง เพื่อใหม่ เพราะฉะนั้นเป็น
อันว่าเสร็จจากรัฐ ๒ คือไปพิจารณาเป็นวาระที่ ๓ ผู้ใดเห็นวาระรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งกราว แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๕๐ นี้ ควรออกใช้เป็น
กฎหมายได้ ขอได้โปรดยกมือขึ้น

ธนาชยิกยกมือ ๑๖ นาย

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดยกมือขึ้น
ไม่มีธนาชยิกยกมือ

ประธานวุฒิสภา : เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้ออกใช้เป็นกฎหมาย
ได้ ระเบียบวาระต่อไปพิจารณาร่างพระบัญญัติการเลือกตั้ง ฉบับที่ ๕
พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว เป็นวาระที่ ๒
เรียงตามลำดับมาตรา

บันทึกการประชุมกรรมาธิการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แปรญัตติตั้งรายข้อ พระยาภิรมย์ภักดี
คณะกรรมาธิการได้ทำการพิจารณาพร้อมด้วย นายชอม ชัยประภา ผู้แทน
รัฐบาล ปรากฏผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

ชื่อพระราชบัญญัติ	ไม่มีผู้แปรญัตติ	มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ
คำปรารภ	„	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑	„	มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ
มาตรา ๒	„	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓	„	มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ
มาตรา ๔	„	มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ

โดยที่เป็นการสมควรแก่ประโยชน์ของชาติราชการเลือกตั้ง
พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระ
บรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยสดับใจ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๐"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้เริ่มบังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ โทษยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
พ.ศ. ๒๕๑๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๑๖ และ
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัติ
"เขตเลือกตั้ง" หมายความว่า เขตการปกครองของจังหวัด
"หน่วยลงคะแนน" หมายความว่า พื้นที่ซึ่งกำหนดเพื่อการ
ลงคะแนนเลือกตั้งหนึ่งแห่ง"

มาตรา ๔ โทษยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
พ.ศ. ๒๕๑๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๑๖ และ
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๖ กษัตริย์และราชินีและพระบรมวงศานุวงศ์
กระทรวงมหาดไทยมกุฎราชกุมารในราชกิจจานุเบกษาของพระองค์ในหรือของ
สามสืบจน"

มาตรา ๕ โทษยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
พ.ศ. ๒๕๑๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๑๖ และ
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๘ ในเขตเลือกตั้งใด ถ้ามีผู้สมัครเลือกตั้งไม่เกิน
จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเลือกตั้งได้ในเขตเลือกตั้งนั้น ให้ถือว่า
ผู้สมัครนั้นพร้อมมือได้เลือกตั้งแล้วโดยไม่มีของดงกระแนเลือกตั้ง

มาตรา ๖ โย้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๖ และ
ให้ใช้ความต่อไปแทน

“มาตรา ๔๔ การดงกระแนเลือกตั้ง ให้มีลักษณะดังต่อไปนี้
ได้แก่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเลือกตั้งได้ในเขตเลือกตั้งนั้น แต่
จะดงกระแนให้ผู้สมัครเลือกตั้งได้เกินกว่าหนึ่งกระแนไม่ได้ และต้อง
ไปดงกระแนด้วยตนเอง”

มาตรา ๗ โย้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๖ และ
ให้ใช้ความต่อไปแทน

“มาตรา ๔๕ บัตรเลือกตั้งมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) บัตรมีดวง
- (๒) บัตรมีวงเล็บหรือวงกลมล้อมรอบข้อความในบัตรซึ่งมีความเป็นเครื่องหมายของผู้สมัครเลือกตั้งคนใด
- (๓) บัตรซึ่งมีวงเล็บหรือวงกลมล้อมรอบข้อความในบัตรซึ่งมีความเป็นเครื่องหมายของผู้สมัครเลือกตั้งคนใด
- (๔) บัตรซึ่งมีวงเล็บหรือวงกลมล้อมรอบข้อความในบัตรซึ่งมีความเป็นเครื่องหมายของผู้สมัครเลือกตั้งคนใด
- (๕) บัตรซึ่งมีวงเล็บหรือวงกลมล้อมรอบข้อความในบัตรซึ่งมีความเป็นเครื่องหมายของผู้สมัครเลือกตั้งคนใด
- (๖) บัตรซึ่งปรากฏว่ามีบัตรซ่อนอยู่ในบัตรนั้น

(๗) บุตรซึ่งมีเครื่องหมาย เครื่องสังกต หรือชื่อความขึ้นได้นอกจากที่กำหนดไว้

บุตรดังกล่าวข้างต้นให้กรมการตรวจจะแนบส่งกึ่งหงว่า "เสีย" และให้ส่งถ่ายมีชื่อกันกับไว้ทุกคน

"ในการนับคะแนนหากปรากฏว่ามีบัตรเสียให้ยกบัตรเสียออกรวมไว้เป็นส่วนหนึ่ง และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด"

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๐ ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาแทนท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งคนใดใดคะแนนมากที่สุด ได้ชื่อว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาแทน ในกรณีคะแนนมากที่สุดเท่ากัน ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งได้คะแนนเท่ากับหรือต่ำกว่า ผู้ได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้

ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาแทนได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งได้คะแนน ความใกล้เคียงมาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาแทนที่มีการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

ภายในหนึ่งชั่วโมงหลังการเลือกตั้ง ในกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งหลายคนได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาแทนได้ตามจำนวน ก็ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลาก เพื่อให้ได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนตามเขตเลือกตั้งนั้นเป็นการเลือกตั้งได้"

การจับสลากตามความในวรรคนี้ ให้ทำโดยหน้าคณะกรรมการจังหวัด

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ประธานวุฒิสภา : กรรมาธิการจะมีคำชี้แจงอะไรใหม่.

พระยาเทวีวัชร ประธานกรรมาธิการ : ยังไม่มีอะไรที่จะชี้แจง
ถ้าท่านสมาชิกสงสัยจะได้พุกกันต่อไป.

ประธานวุฒิสภา : ขอให้เลขาธิการ ข้าราชการ

เลขาธิการรัฐสภา : ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๔๘๐ ชื่อร่างพระราชบัญญัติใหม่ผู้แปรญัตติ มีการแก้ไขโดยกรรมา
ธิการ คำปรารภ ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๓ กรรมาธิการแก้ไข มาตรา ๒
ไม่มีมีการแก้ไข มาตรา ๓ มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ มาตรา ๔ มีการ
แก้ไขโดยกรรมาธิการ

ประธานวุฒิสภา : ถึงมาตราใดที่ผู้ใดต้องการจะพูดก็ขอเชิญ

พระยาโทณวินกันมนตรี : ระเบียบของสภาข้าพเจ้าก็ยังไม่เข้าใจ
มากนัก เพราะฟังมาใหม่ ตามพยานประธานโตกที่ห้องประชุมของขบคณ
เป็นอันมาก แลระบถถึงกฎหมายเลือกตั้ง •กรรมไม่เข้าใจคำ สว่า
เขตเลือกตั้ง หมายถึงความว่าเขตการปกครองของจังหวัด ซึ่งอาจจะ
เขียนตามกรรมาธิการว่า มีจังหวัดใดบ้างที่ไม่ใช่เขตการปกครองของ
ประเทศไทย.

พระยาอรุณการยสินพันธ์ กรรมาธิการ : ในข้อท่านสมาชิก
ผู้มเถรตได้พูดเพิกน ไม่ได้แปรญัตติใช่ เพราะฉะนั้นจะมีความช
บังคับแต่โดยปริยายไม่ได้ แต่โดยที่ท่านมีอยู่สงสัย กรรมาธิการใคร
จะชี้แจงให้ทราบ คือท่านเขตเหมือนตั้งหมายความว่าเขตการปกครองของ
จังหวัดนั้น คือเขตของจังหวัดนั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ว่า จังหวัดใด
มีเขตไม่เป็นเช่นนั้น แต่กฎหมายวางไว้ว่า จังหวัดใดมีการปกครองใ
ตั้งแต่ไหน เพราะฉะนั้นกฎหมายเลือกตั้งที่รัฐบาลร่างมา จังหวัด

เขตการปกครองของจังหวัด คือไม่ใช่เขตที่เกาะไร่น้ำบัว แต่เป็น
เขตการปกครอง

ประธานวุฒิสภา : อานค๋อไป

เลขาธิการรัฐสภา : เมื่อก่อนถึงมาตรา ๕ แล้ว มาตรา ๕

ประธานวุฒิสภา : มีผู้ใดสงสัยไหมมาตรา ๕ เมื่อไม่มี ค๋อไป

เลขาธิการรัฐสภา : มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙

ประธานวุฒิสภา : เสร็จฉารพิจารณาจวระที่ ๒ แล้ว พิจารณา
จวระที่ ๓ ผู้ใดเห็นว่าควรจะออกใช้พระราชบัญญัตินั้นเป็นกฎหมายได้ ขอ
ได้โปรดยกมือขึ้น

ส่งมาชิกยกมือ ๗๖ นาย

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดยกมือขึ้น

ไม่มีส่งมาชิกยกมือ

ประธานวุฒิสภา : ผู้ที่ไม่เห็นด้วยไม่มี เป็นอันว่าให้ชกใช้
เป็นกฎหมายได้ บัดนี้ได้รับญัตติของรัฐบาลขอให้เปลี่ยนระเบียบจวระคช
ให้ยกเอาร่างพระราชบัญญัติมขนอำนาจให้กองทัพอเรือปราบปรามผู้กระทำความผิด
บางประการในทะเล พ.ศ. ๒๔๗๖ ขึ้นพิจารณาถ้อย

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นขงว่าที่ประชุม
อนุมัติให้เปลี่ยนระเบียบจวระนี้ได้

ระเบียบจวระค๋อไป ขอให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติมขนอำนาจ
ให้กองทัพอเรือปราบปรามผู้กระทำความผิดบางประการในทะเล พ.ศ. ๒๔๗๖ ของ
รัฐบาล

LIART

๓๑๕

(สำเนา)

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่าง

พระราชบัญญัติมอบอำนาจให้กองทัพเรือปราบปรามผู้กระทำความผิด

บางประการในทะเล พ.ศ. ๒๕๕๐

หลักการ

มอบอำนาจให้กองทัพเรือทำการจับกุม ปราบปราม ผู้ลักตอบนำชาว
เครื่องอุปโภคบริโภค และสินค้าอื่น ๆ ออกทางทะเล อันเป็นความผิดตาม
กฎหมายว่าด้วยการสำรวจและห้ามกักกันชาว กฎหมายว่าด้วยการควบคุม
เครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน และกฎหมายว่าด้วยการ
ควบคุมการส่งออก/นำเข้าและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง

เหตุผล

เพื่อให้การปราบปรามผู้ลักตอบนำชาว เครื่องอุปโภคบริโภค และ
สินค้าอื่น ๆ ออกทางทะเล ได้ผลดียิ่งขึ้น จึงสมควรมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่
กองทัพเรือคงเขตอำนาจบังคับการเรือขึ้นไป ทำการจับกุม ลักตอบนำ
การจับกุม ลักตอบนำเรือ ที่กระทำ ผิด พระราชบัญญัติ ว่าด้วยสิทธิ การประมงใน
เขตประมงไทย พุทธศักราช ๒๕๔๒.

LIRT

(สำเนา)

ร่างพระราชบัญญัติมอบอำนาจให้กองทัพเรือ
ปราบปรามผู้กระทำความผิดบางประการในทะเล พ.ศ. ๒๕๕๐

.....
.....
.....
.....

โดยที่ เป็น การสมควรมอบ อำนาจให้กองทัพเรือปราบปราม ผู้กระทำความผิดบางประการในทะเล

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ^{ฉบับนี้}นี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมอบอำนาจให้กองทัพเรือปราบปรามผู้กระทำความผิดบางประการในทะเล พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ เมื่อปรากฏว่ามีผู้กระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งซึ่งจะมีความผิดถึงตาย พยายาม หรือกระทำความผิดถึงตายหรือ ใกล้เคียงกับโลกบริวาร หรือเงินค่าชดเชยทางทะเล อันเป็นความผิดกฎหมายด้วยอาวุธ

- ๑. ดำรงตำแหน่งห้ามกระทำความผิด
- ๒. ความคุ้มครองของขีปนาวุธขีปนาวุธ และของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน
- ๓. ความคุ้มครองซึ่งขอไปนั้นขอขมวดการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง

ให้เจ้าหน้าที่กองทัพอากาศขนส่งผู้บังคับการเรือขึ้นไป และนายทหารเรือชั้นสัญญาบัตรผู้ได้รับการแต่งตั้งจากบัญชาการทหารเรือ มีอำนาจสั่งให้ผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือ ด่า ไซ หรือ สั่งขัง ไซ ใน การกระทำผิดกฎหมายดังกล่าวแล้ว หยุดเรือเพื่อทำการตรวจค้นได้ ถ้าผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือไม่หยุดเรือให้ ตามเนกการใด ๆ เพื่อให้ เรือ หยุดเพื่อทำการตรวจค้นได้

มาตรา ๔ เมื่อปรากฏว่ามี การกระทำผิด หรือมีเหตุสงสัยสมควรสั่งขังผู้มีการกระทำผิดกฎหมายดังกล่าวในมาตรา ๓ ให้เจ้าหน้าที่กองทัพอากาศขนส่งผู้บังคับการเรือขึ้นไปและนายทหารเรือชั้นสัญญาบัตรผู้ได้รับการแต่งตั้งจากบัญชาการทหารเรือ มีอำนาจทำการ หรือสั่งให้ทำการดังต่อไปนี้

๑. ตรวจค้น สั่งให้ผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือ รอจนถึงของในเรือเพื่อทำการตรวจสอบ ไซไซจ่าย ในการรอจน ให้เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือเป็นผู้ออก
๒. จับและยึด พวง หรือสั่งให้ผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือ พวง เรือ หรือให้ทำการอย่างอื่นเพื่อให้เรือที่จับและยึด ไปยังท่าเรือซึ่งเหมาะแก่การสอบสวน หรือทำการขยายข้อเพื่อฟ้องร้องตามกฎหมาย ไซไซจ่ายในการพวงเรือ หรือนำเรือไปยังท่าเรือ ให้เจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือเป็นผู้ออก
๓. สั่งทหารเรือ ไปควบคุมเรือที่จับและ ยึดไว้จนกว่าจะเสร็จการสอบสวน หรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

การสอบสวน และสอบสวนความผิดดังกล่าวข้างต้น ให้เจ้าหน้าที่กองทัพอากาศขนส่งผู้บังคับการเรือขึ้นไป หรือ ผู้ได้รับการแต่งตั้งจากบัญชาการทหารเรือ มีอำนาจ สั่งสอบสวนและสอบสวน ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา เช่นเดียวกับ กบพจนกิจงาน ฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่

มาตรา ๕ ในการดำเนินการตามมาตรา ๓ และมาตรา ๔ ให้เจ้าหน้าที่
กองทัพอากาศและขนส่งทางบกการเรือขึ้นไป และนายทหารเรือชั้นสัญญาบัตร
ผู้ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บัญชาการทหารเรือ มีอำนาจจับกุมและคุมขังบุคคล
ผู้กระทำความผิด หรือมีเหตุผดอันสมควรสงสัยว่ากระทำความผิดได้เป็นอาชญากรรม
เจตนา พ้นจากกำหนดแล้ว ต้องปล่อยหรือส่งตัวให้พนักงานสอบสวน
ฝ่ายปกครองดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๖ โท้ทหารเรือผู้ทำการเกี่ยวกับการจับกุมหรือปราบปรามผู้
กระทำความผิดตามความในมาตรา ๓ ตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่กองทัพอากาศและขนส่ง
ทางบกการเรือขึ้นไป หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บัญชาการทหารเรือ เป็น
พนักงาน ฝ่าย ปกครอง หรือ ตำรวจตาม บทบัญญัติ แห่ง ประมวล กฎหมาย วิธี
พิจารณาความอาญา

มาตรา ๗ การปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่กองทัพอากาศตามพระราชบัญญัติ
นี้ ให้ถือเอาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติราชการ เป็นเจ้าพนักงาน ตามกฎหมาย ตติษณะ อาญา
และห้ามมิให้ถือว่าการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวนี้เป็นภาระเพิ่มเติมก่อให้เกิด
สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายใหม่ทดแทนทางแพ่ง

มาตรา ๘ ผู้บัญชาการทหารเรือมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา
กำหนด ตติษณะ เครื่องหมาย อาวุธสัญญาบัตร ซึ่งใช้ แล่น ค้า ตั้ง ตามความใน
มาตรา ๓ และมาตรา ๔

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้.

๑๖.๕๐ น.

ม.ล. เดช สานทองศรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ :
 ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อผู้แทนสภาผู้แทนราษฎรให้ประชาชนมีข้าวกินใน
 ประเทศแต่ละครอบครัวรวมข้าวส่งมอบให้แก่ทั้งประชากรก็ตาม ข้อตกลง ตลอดจนลด
 ค่าสินค้าที่เกี่ยวกับอาหารของสิ่งฟุ้งอย่างมากที่สุดคน บัดนี้มีความจำเป็นต้อง
 มีเครื่องมือสำหรับดำเนินการบังคับให้มีข้าว เครื่องอุปโภคบริโภคและสินค้า
 อื่น ๆ ถูกส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร รัฐบาลจึงขอเสนอร่างพระราช
 บัญญัติมอบอำนาจให้กองทัพเรือปราบปรามผู้กระทำความผิดบางประการ ในเทศ
 พ.ศ. ๒๔๘๐ โดยมีหลักการและเหตุผลดังต่อไปนี้ หลักการคือ มอบอำนาจ
 ให้กองทัพเรือทำการจับกุมปราบปรามผู้ลักลอบนำข้าว เครื่องอุปโภคบริโภค
 และสินค้าอื่น ๆ ออกทางทะเลอันเป็นความผิดตามกฎหมาย ว่าด้วยการสำราญ
 และห้ามลักลอบนำข้าว กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของ
 อื่น ๆ ในภาวะคับขัน และ กฎหมายว่าด้วยการควบคุม การส่งออกนอก
 ราชอาณาจักรนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง

เหตุผล เพื่อให้การปราบปรามผู้ลักลอบนำข้าว เครื่องอุปโภค
 บริโภคและสินค้าอื่น ๆ ออกทางทะเลได้ผลยิ่งขึ้น จึงสมควรมอบอำนาจให้
 เจ้าหน้าตาทหารเรือตั้งเขตขึ้นบังคับการไว้ช้ไป ทำการจับกุมสอบสวนได้
 ส่งต้นการจับกุมสอบสวนเรือที่กระทำความผิดพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมง
 ในเขตประมงไทยพุทธศักราช ๒๔๘๒ จึงหวังว่าผู้แทนสภาผู้แทนราษฎร
 พิจารณาและรับหลักการ

พระยาอรุณกรมนมุนด์ดี : ตามหลักการนี้เขย่งไม้ตะเคียน อยากร
 จะลดให้รัฐบาลแล้วจะให้เอาเขาตะเพนควบคุมสินค้าที่นำออก ทางทะเลเท่า
 นั้น หรือจะให้เป็นเขาตะเคียน ตามที่ท่านเจ้าสัวสั่งนั้น เพราะว่าตามมาว่า
 ให้สำราญ เมื่อปรากฏว่ามี การ หรือมีพฤติการณ์สมควรสั่งเสียว่าจะมีการ

ดักตอม พยายาม หรือกระเตรียมการดักตอมนำข้าว เครื่องอุปโภคบริโภค หรือสินค้าออกทางทะเล อันเป็นความผิดกฎหมายว่าด้วยการ

๑. ดำรวจและห้ามกักกันข้าว

๒. ควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภค และของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน

๓. ควบคุมการส่งออก ไปนอกและกานำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่ง "สินค้าบางอย่าง" นี้ความในมาตรา ๓ นี้ยังไม่ชัด.

ม.ล. เดช สนิทวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ :

สำหรับความในมาตรา ๓ นั้นหมายความว่าถึงซึ่งกักตม คือว่าห้ามมิให้นำออก ถ้านำออกไปก็ผิดตามกฎหมายว่าด้วยการนำออก ถ้าการนำเข้ามา ซึ่งได้กักตมมิให้นำเข้ามาผิด แต่ว่าในเวลานี้ดูเหมือนตามกฎหมายยังไม่อะไรก็ตามให้นำเข้ามา

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องนี้เป็นพระราชบัญญัติจำกัดผูกพันแห่งหนึ่ง รัฐบาลตั้งการจะปราบปรามผู้กระทำความผิดเป็นเครื่องชำระคุ้มครองป้องกันภัยสาธารณกิจจึงควรชัด แต่เรื่องผู้เป็นเจ้าของที่ดิน เหลือเงิน ข้าพเจ้าอยากจะขอเพิ่มอรรถคดีในเรื่องนี้หรือใ้ยอม เพราะไม่มีความสะดวกแก่หลักการไม่เหมาะที่จะพิจารณาเลย ขอยกจะขอให้รอไว้ก่อน.

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช รัฐมนตรี : เรื่องนี้รัฐบาลได้ตกลงไว้ ในชั้นแรกแล้วความเป็นเรื่องบังคับ เพราะฉะนั้นขอยกจะขอความกรุณาท่านสมาชิกผู้มีสง่าขอได้โปรดเห็นใจรัฐบาล คือว่าเท่าที่ท่านได้ขจัดแจงมาว่าขอยกจะขอเวลาไปพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบตามสมควรนั้น ทางรัฐบาลก็เห็นใจแล้วว่าเรื่องแก้ไขกฎหมายการของซึ่งเพียงประชาชนโดยทั่วไป เพราะฉะนั้นขอยกจะขอความกรุณาว่าในขณะที่ท่านสมาชิกท่านสมาชิกผู้สง่าขอเวลาไปคัดกรองนั้น ทั้งของประชาชนหรือผู้แทนอื่น เพราะฉะนั้นจึงต้องคัดค้านการคัดค้านด้วย คือในขณะที่ท่านคัดกรองนั้นคนนั้นเอง เพราะฉะนั้นหากผู้มีความปรารถนาสามารถขอยกแล้ว ข้าพเจ้าขอขอรบกวน.

LIART

ราษฎรผู้เดือดร้อนอย่างนี้ และข้าพเจ้าเห็นด้วย แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าในวง
ให้ชานาคต้องยอมจำนนข้าพเจ้าของใจเหตุผลนี้ เพราะการต้องยอมจำนน
เช่นนั้น ผู้ที่จะเป็นผู้ต้องยอมจำนนได้ของรัฐชาตินี้ หมายถึง คือขอบรม
นาโดยนิตินา เพราะฉะนั้นแล้วโดยสิ้น ๆ ข้าพเจ้าจึงไม่เห็นชอบด้วยกับหลัก
การนี้.

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช รัฐมนตรี : ทานสมาชิกรัฐสภา
ได้กล่าวไว้ การที่จะให้อำนาจแก่ใครจะต้องเป็นด้วยความจำเป็นหรือในอ
กษัตริย์ตามสัมพันธรัฐชาติของอังกฤษ ในขณะเกี่ยวกับเรื่องอุปโลกของ
ประชาชนเป็นปัญหาที่ซับซ้อนที่สุด ผู้ซึ่งมักกล่าวกันว่าเหตุทางการเมือง
ร้ายแรงหลายอย่างได้เกิดขึ้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงการบ้านเมืองได้ความ
ไม่พอใจในหมู่ประชาชนเป็นอันมาก เหตุร้ายที่สุดเรื่องหนึ่งของแห่ง ไม่มีชาวกัน
ไม่มักกัน นี่เป็นเหตุร้ายที่สุด รัฐบาตนั้นได้รับมากได้รับมอบอำนาจที่จะ
ได้ปัญหาการครองชีพ ในการนี้ปัญหาการครองชีพให้เด็ดขาดนั้น รัฐบาต
ก็จำเป็นต้องขออำนาจจากวุฒิสภา คือขอเครื่องมือให้ไปทำ คือถ้าหากว่า
ให้รัฐบาตไปปราบโจรเงือกคงต้องยื่นให้ จะให้ไปปราบโจรค่อมอยู่เปล่า
นั้นรัฐบาตไม่สามารถจะทำได้ กฎหมายฉบับนี้เป็นการขอเครื่องมือ คือ
การจะให้ท่านสมาชิกรัฐสภาผู้ว่าการกึ่งกลางของเงินไปนั้น ความจริงกองทัพเรือ
กำลังเรือหรือไม่ กองทัพเรือมีเรือกลา ไม่เท่าไร ผู้คนก็มียุจากัด แต่
คนเขาชาวออกนอก เขาไซ เขาหม เขาเบต เขาโก เขาทงตั้งทออย่าง
บอกไปเสียไปชายเด็กาไรหนุ่มมากทอของทัพเรือเสียด้วยซ้ำ นับเป็นความเห็น
ของข้าพเจ้า แต่ถ้าวินให้อำนาจจากข้างข้างของรัฐบาตกับบรรองอำนาจแล้ว กว่าจะ
วางจริง แต่การที่จะยอมเอาชาวออกนอกประเทศนั้นกึ่งกลางของเงินอย่าง
และเมื่อนั้นเช่นนี้รัฐบาตก็จำเป็นต้องกระทำเพื่อความสงบศึกของประชาชน
ทั้งประเทศ นอกจากนั้นท่านสมาชิกรัฐสภาได้กล่าวมาว่าถ้าเกิดการเสียหายขึ้นจะทำ
อย่างไร นี้ก็ทราบความเสียหายมออยู่ทั่วไป แต่อาในขณะนั้นการเสียหายอยู่

เราทราบน้อยแต่นั่นเอง แต่หากว่าจะไม่เชื่อใครเสียเลย จะไม่ไว้ใจใคร
 เสียเลย รัฐบาลนั้นก็ทำงานไม่ได้เหมือนกัน มันต้องไว้ใจกันบ้าง อย่างเวลา
 นี้อ่านหนังสือพิมพ์ก็ ผิดกับคนข้างถนนหนทางในวัยกาเฟโรร็อกไหน ๆ ก็
 ทราบน้อยก็ทราบดีว่าคอร์ปชั่นมีอยู่ทั่วไป แม้แต่ในหมู่ข้าราชการในขณะเดียว
 ก็รัฐบาลจำเป็นต้องเชื่อข้าราชการที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลจากรัฐสภา
 ทั่วไปหากการอย่างนั้น ๆ ก็คงใช้ข้าราชการนั่นเอง ทั้ง ๆ ที่เขามือคอร์ปชั่น
 อยู่ ก็เป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องไปคอยดูเขา ในบทกฎหมายมาตรา ๘
 ก็ได้มอบหมายว่าผู้ที่จะไปปฏิบัติราชการตามกฎหมายนี้ ให้ถือว่าเป็นเจ้าพนักงาน
 ตามกฎหมายฉบับนี้เลย ถ้าผิดพลาดไปก็ถือว่ากันแรงยิ่งกว่าผู้ที่ไม่ใช่
 บุคคลเหล่านั้น นอกจากนั้นอำนาจที่ให้นั้นก็จะจับกุมคุมขังบุคคลผู้กระทำผิด
 ไว้ได้ไม่เกิน ๘ วัน ซึ่งก็นับว่าเป็นเวลาที่ไม่เนิ่นนานเกินควรไป เมื่อพัน
 ก้าวหนักไปแล้วก็ต้อง โยนให้เจ้าพนักงานสอบสวน ฝ่ายปกครองดำเนินการตาม
 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป นี้ก็ได้แสดงมาแล้ว เพราะ
 ฉะนั้นรัฐบาลจึงขอความเห็นใจจากวุฒิสภา จากสภาฯ คือบัญญัติ เป็น
 มติให้รับคดีจริง ๆ ขอเรียนยืนยันอีกครั้งหนึ่ง ถ้าเราไม่ยกคำเพื่อไม่ให้
 สินค้าเด็ดขาดออกไปได้เนิ่นนานแล้ว การกระทำใด ๆ ก็ตามที่ประสงค์การจะ
 เน้นย้ำว่าจำเป็นที่จะทำไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่นต้นว่าลดราคาหมู ส้มมัตถ์ว่า
 รัฐบาลจัดการเจ้าเร้จ ลดราคาหมูในประเทศลงไปให้เหลืออีกได้ละ ๔ บาท
 ส้มมัตถ์ว่าอย่างนั้นถ้าหากว่าขายแต่เห็นว่ามีราคา ๔ บาทไม่ได้ เขาไปขาย
 สิ่งนี้ไปไว้ได้ ๒๐-๓๐ บาทซึ่งเป็นราคาที่ดีกว่า อย่างนี้หากว่ากอง
 ทพบเรจจะได้นำการควบคุมยกคำไม่ได้ สินค้าเหล่านี้ออกไปได้แล้ว ก็หวังว่า
 รัฐบาลจะทำให้ราคาของถูกได้ ซึ่งก็เป็นความประสงค์ของสมาชิกด้วย เพราะ
 ฉะนั้นรัฐบาลจึงขอความเห็นใจเรียนยืนยันอีกครั้งหนึ่ง ถึงแม้ว่าจะอ้างไปก็ขอ
 ความเห็นใจ

พระมนูภาคเวรมลศาสตร์ : ข้าพเจ้ายกจะขอเรียนในทางปรานี
ประนอม คือว่ากฎหมายอย่างนั้นมิได้คงกฤตกาถ เวลาย่อมรีบกันอยู่แล้ว
ว่าเวลาเป็นวิกฤตกาถหมความจำเป็นทศของมกฎหมายพิเศษเช่นนี้แล้ว ก็ให้
รัฐบาลแก่นนเสียให้ชดวกฎหมายนออกเพียงชั่วคราว ตลอดจนขอพระราช
บัญญัติขอ ให้มีความให้ชดด้วย

พระยาอรธการสินพหษ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
มหาดไทย : ตามจริงชื่อของกฎหมาย ถ้าได้ขานเข้าแล้ว ก็ทำให้
ตกใจเหมือนกัน คือเป็นการมอบอำนาจ เพราะฉะนั้นเองอาจจะทำให้
ท่านตั้งารกเห็นได้ว่าเป็นการเกินเลยไป ซึ่งน่าจะทำในเวลาไม่ปรกติ แต่
ความจริงนั้นถ้าเราได้เข้าประมอดกฎหมายวิธีพิจารณาคความอาญาแล้ว เรา
จะเห็นได้ว่าพนักงานสอบสวนมิได้มีจะเพราะตำรวจและอากษเท่านั้น แต่ยัง
มีเจ้าพนักงานอื่นด้วย คือเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายคิดว่าน่าจะมกรณเกยของ
ในการจับกุมเช่นเจ้าพนักงานสรรพสามิต ในวิธีพิจารณาคความอาญาไม่ได้
ให้ทหารเรือเป็นยมอำนาจ ก็เพราะเหตุว่าโดยปกติคนกไม่มกรณกทหารเรือ
จะเกยของกมลพิศกรณของการกระทำคความผิด แต่เมื่อคณปรากฎความม
ตกถบเขาเช่นนี้ทำขามนออกไปยังต่างประเทศ และโดยกทหารเรือมีหน้าที่
ในทางทะเลอยู่เช่นนี้ ถ้าเราจะได้อำนาจ ทหารเรือ กระ ทำ การ อย่าง
ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เป็นการเกินเลยไปเลย และนอกจาก นั้นก็เช่นอำนาจก
เจ้าพนักงานสอบสวน ตำรวจ อากษ หรือสรรพสามิต ซึ่งมีอำนาจสอบสวน
ส่วน ๓ และ ๔ กมลพิศกรณกยอมมอำนาจสอบสวนได้คความมาตรา ๓ และ ๔ กมล
ตำรวจ อากษ และสรรพสามิตเรายังไม่กถก ทำให้เราจึงจะไม่กถกทหาร
เรือมอำนาจเช่นนี้ ก็ไม่เห็นว่าจะมีกมลพิศกรณกจะกถกอะไรเช่นนี้

๑๗.๑๐ น.

นายสำราญ วรรณดิษฐ์ : ตามที่รัฐบาลขอให้อานาจกมลพิศกรณ
ในคราวขอพเจ้าเห็นพ้องคยอมกมลพิศกรณ แต่ยังมกมลพิศกรณกมลพิศกรณ

กระทรวงเศรษฐการเพื่อประโยชน์ของส่วนราชการในคดีนี้... สืบสายของไม่
 ปัญหา ข้าพเจ้าเห็นใจอย่างที่สุดว่า ถ้าเมื่อมีอำนาจให้ประชาชนและกระทรวง
 ไม่พอใจแก่สายนี้... แต่ถึงที่สุดกฎหมายจะ... ความคุ้มครองอำนาจ
 สิ้นสุดแล้วและสิ้นค่าออก... สิ้นค่าออกไม่มามีปัญหาอย่างไรก็ตาม... แต่สืบค่า
 เจ้าหน้าที่จะเห็นเอง... ข้าพเจ้าเห็นว่าการกระทรวงเศรษฐการ... ถ้าจะหลีกเลี่ยงไปต่อ
 วัตถุประสงค์การให้สิ้นค่าเข้ามาเป็นอันมาก... และสิ้นค่าจะต้องหลีกเลี่ยงไป
 ไปได้ไม่มีสิ้นค่าข้าพเจ้าคงทราบดีว่า... ถึงจะมีสิ่งนั้น... ข้าพเจ้าเห็น
 ใจว่าความหมายของกฎหมายนั้นสมควร... ไปต่อจากกระทรวงไปตรงๆ...
 น้อยตามชายฝั่งหรือตามกระแสน้ำ... แต่กฎหมายบอกถึงสิ้นค่า...
 สิ้นค่าเหล่านี้... ทหารเรือต่างๆจะไปต่อคนเรือทหารซึ่งจะบริบูรณ์และ
 ยศเท่าไร... ข้าพเจ้าเห็นใจ... เสนอขึ้นเป็นการเสียของและกระทรวงเศรษฐการ
 สิ้นค่าไปรษณีย์หรือ... เพราะฉะนั้นในข้อนี้ขอเรียนด้วย

เอกประหาร ทับทิม ไชยมนตรี ทหารเรือ พิจารณาใน การนี้ ทั้ง

ข้าพเจ้ามีเรื่องดังกล่าว... ทหารเรือกระทรวงเศรษฐการ... เพราะเหตุผลข้อนี้
 กับสถานะการงานและเหตุการณ์... แต่ข้าพเจ้าเห็นใจคำสั่งพนักงานด้านของพระ
 ทักษะเดียวคือของ... ทักษะที่หนึ่งกับที่สาม... ถ้าจะไปพิจารณาถึงพระ
 แลได้พบเห็นข้าพเจ้าส่งใจจะ... ไม่เป็นการ... สิ้นค่าออกกฎหมาย... จึงจะ
 ท้องคัง... แต่โดยข้อพระคียงนึ่งกระทรวงจะเป็นการ... กระทรวงเศรษฐการ
 การทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศของชาติต่างประเทศ... ถ้าจะไปต่อคนเช่น
 นั้น... ถ้าพร้อมการเรือข้าพเจ้าไม่ติด... เรือ เรืออรรถสิทธิ์...
 ถ้าไปตรวจเรือสำเภาซึ่งพบเรือแล้วจึงจะมีบางซึ่งปฏิรูปไปของมี...
 เป็นการกระทรวงเศรษฐการ... กระทรวงเศรษฐการ... ซึ่งข้าพเจ้าก็ไม่รู้...
 กระทรวงเป็นการกระทรวงเศรษฐการ... กระทรวงเศรษฐการ

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

การคลัง : คือดำรงตำแหน่งหัวหน้ากรมการคลัง

เรื่องคงมีผล ท่านสมาชิกคิดว่าอาจจะนำทหารเรือบางกองไปใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติไปทั่วๆ เวทีถ้ามีเขาซึ่งอาจจะเกิดความเสียหายแก่การเดินเรือระหว่างประเทศนั้น ข้าราชการก็ได้ระมัดระวังแล้วแต่ขอเรียนให้

ทราบว่าเป็นตามกฎหมายฉบับนายทหารเรือที่จะไปใช้อำนาจกรมพระราชบัญญัติในกรณีในมาตรา ๓ บอกไว้ชัดเจนคือจะเป็นเจ้าพนักงานในกองทัพเรือ

แต่เรื่องในมาตรา ๓ บอกรวมชัดแล้วคือ จะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ในกองทัพเรือ คงแต่กรณีนี้เป็นการเรืออื่นไป และนายทหารเรือจึงมีบัญญัติไว้รับกานตั้ง

คำสั่งผู้บัญชาการทหารเรือ นอกนั้นก็จะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติใน คบยอให้เกิดความเสียหายหรือขนาดผู้บัญชาการทหารเรือ

ยังไม่เรียบร้อยนัก คบยอซึ่งพระราชกฤษฎีกาให้บุคคลเดียว การที่จะไปตั้งการผิดพลาดทำให้เกิดภัยเสียหายนั้น ข้าพเจ้าไม่เชื่อว่าจะเป็นไปได้ ถึงแม้ว่า

ถ้าเทียบกรมตำรวจซึ่งมีอำนาจเป็นชุดมีอำนาจสูงที่สุดในบางกรณีอยู่แล้ว ก็เป็นผู้ที่เคยใช้อำนาจแล้วก็ได้ ใช้อำนาจในทางชุมชนบริวาร เพราะเหตุว่าเดี๋ยวนี้

ถกถกจะมองอำนาจใช้จากตำรวจไว้ก็ได้ ซึ่งใครก็ได้ในกรณีนี้ที่อยู่ในกำลัง คือโดยมีอำนาจแล้วแต่แสดงแต่เพียงตรงตามหน้าที่ก็ไม่ได้ว่าถูกว่า

ใช้การที่ทหารเรือจะเสมอมาถึงกองทัพเรือ เป็นผู้ที่มีหน้าที่ขาดละไม่ได้ว่าขึ้นสัญญาว่าจะไปไม่ได้ ก็คงได้รับการแต่งตั้งจากผู้บัญชาการทหารเรือ และ

คำสั่งผู้บัญชาการทหารเรืออยู่แล้ว ผู้บัญชาการทหารเรือเห็นว่าจะใช้ใครไปก็

ต้องเลือกได้เลือกไม่ได้การที่ผิดพลาดซึ่งกล่าวมานั้น แต่เป็นผู้ที่จริงไม่ใช่

อันหมายถึงว่า ขอบเขตอำนาจเดิมของตุลาการในกรณีนี้ รัฐสภาเคยเคย

คำเขา เพราะฉะนั้นผมเชื่อเหลือเกินว่าไม่มีปัญหาที่จะต้องมีการพบปะ
 เทียม ได้ถึงจุดคิดใหม่ ในทันทีแล้วเขาไม่ยากใหม่คำว่าสั้นคำเขาดูเลย อยาก
 จะให้คิดว่าสั้นคำเขาดูเลย อย่างที่เรียนมาแล้ว แต่ที่ทำงานรัฐมนตรียอม
 มาแต่ก็ไม่รู้ว่าสั้นคำเขามืออะไรบ้างใหม่ ก็กลับจะไม่อะไรเลย แต่ขอคำ-
 ทกรรมของเรา ก็ไม่มีอะไรเลย เพราะฉะนั้นอยากจะให้สั้นคำเขามาก ๆ
 ที่สุด แต่เมื่อเรามีความประสงค์ก็จะสรุปสั้นคำเขาดูแล้ว เจ้าหน้าที่งานคือถาวร
 ก็มีอยู่แล้ว เรือใหญ่ ๆ ที่มากต้องมาจากหลายท่าเรือหรือจุดท่าเกาะต่างๆอะไร
 แล้ว อย่างมากที่สุดเท่าที่ข้าพเจ้าทราบ ก็อย่างจะทำกระดุมเม็ดอะไร เช่นมี
 มหรือไว้มานานหนึ่งไม่ถึงกับปรากฏว่าเขาโยนทิ้งกระดุมเม็ด แขนงจับพวกนักพอ
 แล้ว เพราะเหตุว่าของไม่ระมัดระวัง การไปจับเขาอาจจะเริ่มอันตรายก็ได้

พระยาอรุณการีย์นรินทร์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
 มหาดไทย : ข้าพเจ้าเห็นว่าการติดตามพระราชบัญญัติ ข้อจำกัดผูก
 เนื่องจากกฎหมายในมาตรา ๓ มีว่า เมื่อปรากฏว่ามีกรณี หรือพฤติการณ์
 อันควรตั้งข้อหาจะมีการสืบสวน พยายาม หรือตรวจค้นจับกุมแล้วแต่ยังไม่
 เสร็จสิ้นไปโดยทั่วถึง ทั้งสืบสวนหรือตรวจค้น ไม่มีความจำเป็นสั้นคำ
 ออกกฏหมาย ทันท่วงที < มีอำนาจตรวจค้น เมื่อปรากฏมาตรา ๓ คือ
 เหมายความว่าตามหลัก สืบสวนสืบค้น มีกรณีหรือพฤติการณ์อันควรตั้งข้อหา
 ตามกฎหมายในมาตรา ๓ คือกรณีสั้นคำออก นอกจากมาตรา ๓ มาตรา ๔
 นอกจากบัญญัติว่านำสั้นคำออกแล้ว ไม่มีมาตราใดในกฎหมายบัญญัติ
 การนำสั้นคำเขาดูเลย เพราะฉะนั้น ตามความในพระราชบัญญัติเช่นเคยตาม
 สั้นคำออกทรงเห็น ไม่เกินกว่าสั้นคำเขาดูแล้ว

หลวงประจักษ์ศิลปาคม : ขอโทษพระเจ้าอยู่หัวเกล้าฯ เสด็จสวรรคต
 พูดแล้วคนละคิดไปหน่อย มีมาตรา ๓ ขงมาตรา ๔ ขงมีตอนตามวรรคตั้งข้อ
 ไปนของแต่กรณีนำเขามาในวงศาของเจ้าหรือตั้งข้อหาของฝ่าย มีอำนาจตั้ง
 คำด้วย ถ้าแม้ว่าเป็นอย่างเจ้าผู้ตรวจหรือตั้งข้อหา ก็วิธีปฏิบัติไม่มีตามประเพณี

จะปราบการนำเข้ามา เพราะฉะนั้นอย่างที่สมาชิกผู้เกี่ยวข้องต่าง
ควรคัดออกเสีย นี่มี ไม่ใช่ไม่มีในมาตรา ๓

พระยาธรรมการีย์นิพนธ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวง
มหาดไทย : ตามที่ข้าพเจ้าได้เรียนเมื่อครั้งแล้ววาทกรรมคำขวัญในวาระ ๑
ที่นำขึ้นคำออก ไม่มีคำว่าเขาเลย ทั้งความในอนุมาตรา ๑ อนุมาตรา ๒
อนุมาตรา ๓ คือความว่านำขึ้นคำออกซึ่งพูดตามกฎหมายอะไรก็ได้ชื่ออย่าง
นั้นเขาไป เพื่อยุติอนุมาตรา ๓ บัญญัติเขาและออก จากความในวาระ ๑
จำกัดไว้ แล้วจะหมายเอามาตรา ๓ ใช้ในการนำเข้าอย่างนั้นไม่ได้ เราไม่
สามารถจะแก้ความในอนุมาตรา ๓ นั้นเป็นอย่างอื่นได้ เพราะความในอนุ
มาตรา ๒ เป็นชื่อกฎหมาย กฎหมายว่าอย่างไรก็ได้ชื่ออย่างนั้น

นายสง่า วรรณคดี : ขอรับประทานโทษ กระผมเป็นพ่อค้า
กระผมรู้จักกฎหมายธรรมดา ไม่รู้จักกฎหมายอย่างนั้น ถ้าคิดว่าเขาเสีย นี้จะ
เกิดการเสียหายใหม่ เพราะฉะนั้นที่รัฐมนตรีช่วยว่าการชี้แจงว่าคำชื่อ
กฎหมายก็ชื่อกฎหมายกันกันได้ เราเป็นผู้สร้างกฎหมายทำไมจะทำไม่ได้

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช รัฐมนตรี : ก็อนุมาตรา ๓
มาตรา ๓ เป็นชื่อกฎหมายโดยเฉพาะ ถ้าไปคิดอย่างที่ท่านสมาชิกซึ่งคิด
คำว่า "เขา" ก็ไม่มีกฎหมายฉบับใด เป็นต้นว่ากฎหมายอาญา ไปอ้าง
ด้วยบทกฎหมายคือกฎหมายอาญา ไปคิด "เขา" ออกก็เพียงว่า "อา" ใด
ไม่ได้ขอให้เห็นใจ นี่ข้าพเจ้าพูดอย่างเฉยเม้นด้วยกัน เพราะท่านไม่ใช่
นักกฎหมาย

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีผู้ใดอภิปรายข้าพเจ้าขอเสนอให้วงม
ผู้ใดเห็นว่าควรรับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้พิจารณา โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิกยกมือ ๗๘ คน

ประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่สมควรรับไว้พิจารณา
โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑ คน

ประธานวุฒิสภา : เป็นอันว่ารับไว้พิจารณา

ม.ล. เดช สนิทวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ :
รัฐบาลขอเสนอกรรมาธิการวิสามัญ มีจำนวน ๘ นาย ดังมีรายชื่อต่อไปนี้
๑. พระยาอรรถการีย์พรหมศิริ ๒. พล. ร.ต. ชลิต กุดคำกร ร.น. ๓. น.อ. ประวิทย์
ศรีพิพัฒน์ ร.น. ๔. นายนาม พูนวงศ์

ประธานวุฒิสภา : สมาชิกที่เสนอชื่อกรรมาธิการมี ๘ คน

นายบรรจง ศรีจรูญ : ข้าพเจ้าขอเสนอของดประกอบ

นายผาด เทพหัสดิน ณ อยุธยา : ข้าพเจ้าขอเสนอ พระยา
ปริศนญาณุเบศร์

ม.ร.ว. ประยูร อิศรศักดิ์ : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาเทพวิฑูร

พระเพ็ชรศิริ : ข้าพเจ้าขอเสนอพระสังฆราชพรหมมุนี

หม่อมเจ้าชัชวลิต : ข้าพเจ้าขอเสนอ หม่อมเจ้าพระปรีชา

เลขาธิการวุฒิสภา : รายชื่อกรรมาธิการมีดังนี้ ๑. พระยา
อรรถการีย์พรหมศิริ ๒. พล.ร.ต. ชลิต กุดคำกร ร.น. ๓. น.อ. ประวิทย์
ศรีพิพัฒน์ ร.น. ๔. นายนาม พูนวงศ์ ๕. หลวงประภคมนตรีดำรง ๖. พระยา
ปริศนญาณุเบศร์ ๗. พระยาเทพวิฑูร ๘. พระสังฆราชพรหมมุนี ๙. น.อ. หม่อมเจ้า
พระปรีชา กมลาศน์ ร.น.

ม.ล. เดช สนิทวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ :
บัญญัติภายใน ๓ วัน

ม.จ. ชัชชวลิต เกษมสันต์ : กระผมเห็นว่าเป็นพระราชบัญญัติ
ให้ฐานะจากจ้างของนัก ขอบใจเดี๋ยวนี้แหละ กระผมขอตั้ง ๘ วัน

ม.ล. เดช สนิทวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ :
รัฐบาลขอเสนอเป็น ๕ วัน

ม.จ. ชัชวาลิต เกษมสันต์ : คือระหว่างนี้เป็นระหว่างวันหยุด
ราชการ เพราะฉะนั้นกรณีขอให้หมดเพียงวันที่ ๑๒ เดือน

ม.ล. เดช สนิทวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ :
กรณีเห็นว่า ๕ วันเต็มๆ คือหมดวันพุธ

ประธานวุฒิสภา : วันพฤหัสบดี มีวันหยุดด้วย

ม.ล. เดช สนิทวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ :
ระหว่างวันหยุดเบรียกก็ได้ ไม่อย่างนั้นก็ต้องเลื่อนไปปิดทั้งหมด

ประธานวุฒิสภา : ถ้าอย่างนั้นขอมติประชุมว่าเป็น ๕ วัน
หรือ ๗ วัน ท่านผู้ใดเห็นว่าการจะเบรียกภายใน ๕ วัน ขอได้โปรด
ยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่

ประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าการเบรียกภายใน ๗ วัน
ขอเชิญยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนน้อย

ประธานวุฒิสภา : เป็นอันว่าประชุมได้ลงมติให้มีการเบรียก
ภายใน ๕ วัน

ประธานวุฒิสภา : ถึงวาระที่จะตั้งเลือกกรรมการสามัญ
ประจำสภา คือตามที่เคยปฏิบัติมากมีกรรมการ ๓ ชุด ชุดละ ๗ คน
แต่มีกรรมการดำรงรายงานการประชุม เพียงแต่ก่อนเคยตั้ง ๑๒ คน
มีกรรมการดำรงรายงานการประชุมสมัยก่อน ๕ คน ท่านว่าจะพิจารณา
ถึงกรรมการ ๓ ชุดก่อน ถ้าจะเอาตามเดิมคือกรรมการ ๓ ชุด ชุด
ละ ๗ คนหรือไม่ หรือท่านจะแก้ไขอย่างไร

LIRT

พ.ท. พระสารสาสน์พลขันธ์ : ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะมีกรรมการ
๓ คนนะ คืออาจมีท่านผู้ทรงคุณวุฒิอยู่มาก ควรจะได้รับ
ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญและความรู้ของท่าน จึงขอเสนอว่าเราควร
มีกรรมการการเงินแผ่นดินเพื่อที่จะได้ถือส่วน ซึ่งส่วนนี้ทำเก็บตัวเดชะบ้าง
ที่ทำได้ และดูแลฟรีเมินต์ คือการเคลื่อนไหวของการเงินเป็นการช่วยเหลือ
รัฐบาลได้อย่างดี และเมื่อมีพระราชบัญญัติงบประมาณเข้ามาเข้ามา
กรรมการนั้นก็จะมีความรู้ว่าจะช่วยได้อย่างไร อีกประการหนึ่ง.....

ประธานวุฒิสภา : ขอโทษ เวลานี้พิจารณาเรื่องกรรมาธิการ
สามัญประจำสภา ตามที่ได้อ่านนี้ ที่ท่านเสนอกรรมาธิการนอกจากนี้จะ
พิจารณาทันที ว่ากันเรื่องกรรมาธิการสามัญประจำสภาเสียก่อนว่า ท่านจะ
เอา ๓ คนหรือจะกี่คน ส่วนที่ท่านจะเสนอที่หลัง ควรจะเอาไว้ก่อนหลัง
ดีกว่า เวลานี้เราพิจารณา ๓ คนสำหรับตรวจร่างกฎหมายที่จะส่งไป
เพราะฉะนั้นเมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าคิดว่าที่ประชุม
อนุมัติให้ตั้งกรรมาธิการสามัญประจำสภา ๓ ชุด ใครจะเห็นเป็นอย่างอื่น
อีกไหม.

ไม่มีผู้ใดออกความเห็น

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น เป็น
อันว่าที่ประชุมให้ตั้งกรรมาธิการสามัญประจำสภา ๓ ชุด แต่ก่อนมีชุดละ
๗ คน ท่านจะเห็นเป็นอย่างอื่นอีกไหม

ไม่มีผู้ใดออกความเห็น

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นถือว่า
ให้ตั้งกรรมาธิการสามัญชุดละ ๗ คน เพื่อความสะดวกแทนที่จะเลือกชุดละ
๗ คน ได้เคยประดังในคราวก่อน ๆ นี้ คืออาจมีท่านใดอภิปรายจนทนความ
กรรมาธิการไปเข้าไปซ้อนกันบ้าง ผู้ร่างกฎหมายในชุดนั้นหมด อีกชุดไม่มีผู้
ร่างกฎหมาย เพื่อเป็นการปรารภประนีประนอมท่านคงมา ๓ ชุด ชุดละ ๗ คน

ท่านเดออกทีเดว ๒๑ คน และมอบอำนาจให้ประธานเดวรองประธานไป
ปรึกษาว่าใน ๒๑ คนนี้ จะอยู่ชดทหนึ่งใครบ้าง ที่ ๒ ใครบ้าง ที่ ๓ ใคร
บ้าง อย่างแวมเงตาไปนงครองใหม่ผู้กรฎหมายบ้าง ทางไหนบ้าง ทางนี้
บ้าง แต่ทงนถัดแต่เดททานหรือทานจะใช้สิทธิของทานเดออกทีเดวช่งจะ
เสียเวลามาก แลวแต่ทาน

ไม่มีผู้ใดออกความเห็น

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็
ว่าทประมุขอนุมติให้เดออกกรรมาชิการ ๒๑ คนเดว เจ้าเจ้ากรบรองประธาน
จะไปพิจารณาว่าควรจะอยู่ชดใหม่ ๗ คนไหนควรจะอยู่ชด ๓.๒.๓ ขอให้
เสนชอกรรมาชิการได้.

นายเฟดิม อังสุวัฒน์ : เจ้าเจ้าขอเสนอนายบวรจง ศรีจัญญ
มั่งมาชิกกรบรอง

นายผาด เทพอสติน ญ อัยชยา : เจ้าเจ้าขอเสนอพระมนุภาณ-
วิทคาศัตร์

มั่งมาชิกกรบรอง

พล.ต. พระยาตำารงแพทยาคุณ : เจ้าเจ้าขอเสนอนายบวรจง
ศรีจัญญ

ประธานวุฒิสภา : มีผู้เสนอเดว

หลวงชลาานุสสร : เจ้าเจ้าขอเสนอพระยาตำารกพงค์วรมพิทาศ
มั่งมาชิกกรบรอง

ม.ร.ว. ประยูร อิศรศักดิ์ : เจ้าเจ้าขอเสนอพระนคินนประสงค
มั่งมาชิกกรบรอง

ม.จ. วิฑฒายกร เกษมศรี : เจ้าเจ้าขอเสนอพระยาไชยยศสัมบัค
มั่งมาชิกกรบรอง

นายบรรจง ศรีจัญญ : ข้าพเจ้าขอเสนอ พต.ท. ผาด เกษมสันต์
มีตมาชิกภิรมย์รอง

นายจรินทร์ ฤกษ์ฤกษ์ดี : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาดำรงคำสร้อย
ศิริภักษ์

มีตมาชิกภิรมย์รอง

พระยาตำรวจพิทักษ์ธรรมพิลาศ : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาภิรมย์
มีตมาชิกภิรมย์รอง

นายอาทร ตั้งขวัญดี : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายตั้ง อากรวิเศษ

นายสง่า วรรณดิษฐ์ : ข้าพเจ้าขอเสนอ

พระยาพนานุจร : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาจักร์ธรรมวิภา
มีตมาชิกภิรมย์รอง

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าขอเสนอหลวงชลาตันตั้ง
มีตมาชิกภิรมย์รอง

หลวงชลาตันสุสร : ข้าพเจ้าขอเสนอพระตำรวจสารพันพิทักษ์
พ.ท. พระสารศาสน์พลกันย์ ; ข้าพเจ้าขอเสนอ

น.อ.ม.จ. พระปรีชา กิมลาศน์ ร.น. : ข้าพเจ้าขอเสนอ น.จ.

ชัชวาลย์ เกษมสันต์

มีตมาชิกภิรมย์รอง

พระยาศรีธรรมราช : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาจินดาวิเศษ

มีตมาชิกภิรมย์รอง

นายสง่า วรรณดิษฐ์ : ข้าพเจ้าขอเสนอ นายตั้ง อากรวิเศษ

มีตมาชิกภิรมย์รอง

ม.จ. ชัชวาลย์ เกษมสันต์ : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาจักร์ธรรมวิภา

นฤพนธ์

มีสมาชิกรับรอง
 พระยาสุริยานุวงศ์ประวัติ : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาธรรกฤต
 นฤตติ
 มีสมาชิกรับรอง
 พระยาจินดารักษ์ : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาพิพัฒน์ ชนาก
 มีสมาชิกรับรอง
 พระยาปริตตานฤเบศร์ : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยามโหสถศรีพิพัฒน์
 มีสมาชิกรับรอง
 หลวงชลานุสร : ข้าพเจ้าขอเสนอ พล.ต. พระอุดมโยธาธิบดี
 มีสมาชิกรับรอง
 พระยาธรรกฤต นฤตติ : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาสุริยานุวงศ์
 ประวัตติ

มีสมาชิกรับรอง
 พระยาศรีธรรมราช : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาชัยราชทรงศิริ
 พระยาชัยราชทรงศิริ : ข้าพเจ้าขอเสนอ
 พล.ต. พระยาวิบูลย์ราษฎร์ : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาภิรมย์

เพชรกร :
 มีสมาชิกรับรอง
 พระยาสารภักดิ์ธรรมพิลาศ : ข้าพเจ้าขอเสนอพระยาชานา
 ติกรับรอง

ประธานวุฒิสภา : ครบถ้วนขอให้เลขาธิการอ่านก่อน
 เลขานุการวุฒิสภา : ๑. นายบรรจง ศรีบุญ ๒. พระมณฑาน
 ธิปัตย์ ๓. พระยาสารภักดิ์ธรรมพิลาศ ๔. พระนิตยประศาสน์
 ๕. พระยาโฆณสังฆมิต ๖. พล.ต. ผาด เทพหัสดิน ๗. พระยาสารภักดิ์ธรรม
 พิลาศ ๘. พระยาภิรมย์ ๙. พระยาธรรมราช ๑๐. หลวงจางานต์

๑๑. ม.จ. รัชชวดีศ เกษมรัตน์ ๑๒. พระยาจินดารักษ์ ๑๓. นายสัญญา
ยมนต์มิต ๑๔. พระเจ้าอิสรภรณ์มณดี ๑๕. พระยาอรรถกถาวิจิตร ๑๖. พระยา
พิพัฒน์นักษัตร ๑๗. พระยามโหสถศรีพิพัฒน์ ๑๘. พล.ต. พระอุดมโยธาธิบดี
๑๙. พระยาธัญยานวงศ์ประวดี ๒๐. พระยาบริรักษ์เพชรสาร ๒๑. พระยา
ยานาจักรบริบาล

ประธานวุฒิสภา : ไม่มีผู้ใดเสนอชื่อไป เป็นข้อหาประชุม
อันผิดตามนัย ทนกรมาตราการตรวจรายงานการประชุมควรมีกคน ๑๒ คน
เห็นจะมากไปหน่อยจะขัดข้องในเรื่ององค์ประชุม เพราะฉะนั้นจะเอาคน
กรมาตราการตรวจรายงานการประชุม จะให้มากกว่านี้เห็น

นายบรรจง ศรีจรูญ : สมขอเสนอ ๘ คน
มีสมาชิกรับรอง

ประธานวุฒิสภา : มีผู้เสนอ ๘ คน

พระชัยบัญชา : ขอเสนอ ๗ คน
มีสมาชิกรับรอง

ประธานวุฒิสภา : มีผู้แย้งว่าควรมี ๗ คน

นายบรรจง ศรีจรูญ : เนื่องจากรายงานการประชุมนั้น บางที่
มักจะมีกรรมการบางคน ก็จำเป็นและเห็นสมควรอย่างที่จะมีหลายคนเพื่อตรวจ
กันให้เป็นการถูกต้อง เพราะที่หลังมี ๑๒ คน แต่ลงมา ๘ คนเห็นว่าจะสมควร
แล้ว ๗ คนจะน้อยไปหน่อย

ประธานวุฒิสภา : ทางนงเยาว์เห็นว่า ๘ คน ทางโน้น ๗ คน
ก็ตกลงขอมติประชุม ผู้ใดเห็นว่าควรมี ๘ คน ขอได้โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิกยกมือ ๔๐ นาย

ประธานวุฒิสภา : ผู้ใดเห็นว่าควรมี ๗ คน ขอได้โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิกยกมือ ๑๘ นาย

ประธานวุฒิสภา - ตกตงมี ๘ คน โปรดเสด็จชื่อ

ม.จ. ชัชวาลดิ เกษมสันต์ : ขอเสด็จ น.อ. ม.จ. พรปรีชา
มัตมาชิกบริบรอง

หลวงชลาณุสสร : ขอเสด็จ พระยาอรกรกรมมณฑก
มัตมาชิกบริบรอง

นายจรินทร์ กฤษณภักดี : ขอเสด็จ พระรัตนินยปรประธาน
มัตมาชิกบริบรอง

น.อ. หลวงสารวจวิถีสุมทร ร.น. : ขอเสด็จพระภักพยเบญญา
มัตมาชิกบริบรอง

นายผาด เทพหัตดิน ณอยุธยา : ขอเสด็จ พ.อ. พระยา
ศรีพิชัยสงคราม

มัตมาชิกบริบรอง

นายบรรจง ศรีจรูญ : ขอเสด็จ พระยาตมันศรีสุนทร
มัตมาชิกบริบรอง

พระยาสาริกพงศัธรรมพิลาศ : ขอเสด็จ พ.ต.ค. พระยาพิชัย

สงคราม

มัตมาชิกบริบรอง

พระยาอดาจักรบริบาล : ขอเสด็จ พระยาภครวชา
มัตมาชิกบริบรอง

พระมณฑาณวิมลศาสตร์ - ขอเสด็จ พระยามหาธิบดี
มัตมาชิกบริบรอง

ประธานวุฒิสภา : กรบเสด็จ มีมัญญโคเสด็จชอชอไป กชฉวาท

ประมุขมณฑก มี ๘ คน

มติกรมการตรวจรายงานการประชุม จะมีตั้งคน เดิมมีอยู่

๕ คน: คือจะมีคน

พระยาอรรถกรมมนตรี : ๕ คนแล้ว

พระยาโถณวินิกมนตรี : ดับกับไม่ต้งต่างกันอย่างไร ขอใหม่
เท่านั้น

ประธานวุฒิสภา : งานต่างกัน รายงานการประชุมมันนาน ๆ
จะมีตั้งคนหนึ่ง

พระยาโถณวินิกมนตรี : มีเท่านั้นไม่ได้หรือ

ประธานวุฒิสภา : นาน ๆ จะมีตั้งครั้งหนึ่ง แต่ก็ไม่ค่อยจะเรียก
ประชุมอยู่ในเวลานี้ ถ้าไม่เปลี่ยนหรือ เขา ๕ คน ก็ขอให้เสนอชื่อ

ม.จ. ชัชชวลิต เกษมสันต์ : ขอเสนอ หม่อมเจ้าสุฤกษ์ศิริ

ชยางกูร

มีตมาชิกบริบรอง

ม.จ. สุฤกษ์ศิริ ชยางกูร : ขอถอน

พระยาอรรถกรมมนตรี : ขอเสนอ พระยาชัยสุนทร

มีตมาชิกบริบรอง

พระยาศรีธรรมราช : ขอเสนอ พระยาฤทธิราชทรงสวัสดิ์

มีตมาชิกบริบรอง

นายสง่า วรรณคดี : ขอเสนอ พระยาอรรถกฤษณิก

มีตมาชิกบริบรอง

ม.จ. ชัชชวลิต เกษมสันต์ : ขอเสนอ พระยาเพชรดา

พระยาเพชรดา : ขอถอน

พระยาอาณาจักรปริบาล : ขอเสนอ ม.จ. เจริญศิริ รัตนกุล

มีตมาชิกบริบรอง

LIRT

พล.ต. พระยาวิบูลยาบุรเวท : ขอเสนอ พระยาอินทรวชิรศักดิ์
มั่งมาชิกบริบรอง

ประธานวุฒิสภา : ครบแล้ว

เสนาธิการรัฐสภา : สำหรับกรมราชการตรวจรายงานการประชุม
& ท่าน เมื่อกันมี หม่อมเจ้าพรปรีชา, พระยาอรุณกมลพนนศักดิ์, พระรัตนนิย
ประदान, พระทิพยเบญญา, พ.ช. พระยาศรีพิชัยสงคราม, พระยาสมันนิต
รัฐบริรักษ์, พล.ต. พระยาพิชัยสงคราม, พระยาภควรรชชา, พระยาเนชาธิบดี
ตั้งกรมราชการตรวจรายงานการประชุมฉบับนี้ พระยาชัยดิษฐ์ศรี
พระยาภควรรชชาทรงตั้งตั้งดี, พระยาอรุณกมลพนนศักดิ์, หม่อมเจ้าเฉลิมศรีวงษ์กรพิท
พล.ต. พระยาอินทรวชิรศักดิ์

ประธานวุฒิสภา : เวลาหมดเวลาประชุมแล้วจะปรึกษาในเรื่อง
อันประชุมว่าจะจะไปวันพฤหัสบดีหน้าหรืออย่างไร เพราะวันพฤหัสที่หน้าวันที่ ๑๑
เป็นวันหยุดแต่ต่อจากนั้นจะมีการประชุมใหม่ ก็ระหว่างนั้นจนถึงวันที่ ๑๑
จะมีการประชุมกันใหม่ เพราะว่าหยุดต่อเนื่องกัน.

พระยาสารภักดิ์ธรรมพิลาศ : ข้าพเจ้าคิดว่าความทางรัฐบาล
คิดว่า จะมีอะไรตอนในระหว่างนี้หรือไม่ สมาชิกคงไม่รังเกียจ.

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม :
เรื่องก่อนเวลานี้คือเรื่องข้าว อยากจะขอประชุมกันในวันศุกร์ ก็วันพฤหัส
เป็นวันหยุด ขอเลื่อนไปประชุมในวันศุกร์.

ประธานวุฒิสภา : ทางรัฐบาลขอให้เลื่อนไปประชุมในวันศุกร์
ที่ ๑๒ เพราะวันพฤหัสเป็นวันหยุด เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา.

หลวงประกอบนิติสาร : ตามที่เราได้ตกลงกันประชุมในวัน
พฤหัสแล้ว บรรดาผู้ประกอบอาชีพพยายามไม่มีใครในวันพฤหัส สัก
ถ้าประชุมกันในวันศุกร์ เมื่อเช่นนั้นถ้าใหม่บางคนมาประชุมกันไม่ได้เช่นรองผู้
เป็นต้น ข้าพเจ้าคิดว่าเราเลื่อนมาประชุมกันในวันพฤหัสดีกว่า

LIRT

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม :
ทางรัฐบาลไม่ได้เสนอในวันพฤหัสบดีเพราะว่าข้าราชการที่เป็นจำนวน มาก
ซึ่งเขาคงจะได้มีการพักผ่อน ควรให้เขาได้พักผ่อนบ้าง ถ้าอย่างไรท่าน
สมาชิกๆ จะได้ส่งรายชื่อมาทางเพื่อให้เจ้าพนักงาน ท่าน เขาได้พักผ่อนบ้าง
จะดีกว่า.

ประธานวุฒิสภา : คือที่เลื่อนจากวันพฤหัสบดีเพราะว่าวันพฤหัสบดี
เป็นวันหยุด ความจริงวันพฤหัสบดีเป็นวันประชุมของเรา ทางรัฐบาลเห็นว่า
เป็นวันหยุด เสนอแนะให้เป็นวันศุกร์ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ถ้าท่านยังจะ
ยืนยันก็จะได้ออกมติให้ประชุมพิจารณา

หลวงประกอบนิติสาร : ถูกแล้ว ตามที่รัฐบาลว่า ข้าราชการช่วย
จะมาประชุมทุกคืน ที่รัฐบาลว่าเป็นขอให้ส่งรายชื่อ ไม่ใช่ข้าราชการคือ
ความที่ค่าตัวเขาได้ คือจะทำอย่างนี้ได้ใหม่คือขอรับรองของรัฐบาล เรา
ประชุมกันในวันพฤหัสแล้วให้พนักงานเขาหยุดกันในวันศุกร์ได้ใหม่แทนวันพฤหัส
วันพฤหัสเราประชุมกัน

ประธานวุฒิสภา : เห็นจะไม่ได้ละ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะขอ
มติประชุม ท่านผู้ใดเห็นสมควรให้เลื่อนไปวันศุกร์ที่ ๑๒ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา
ขอได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือส่วนข้างมาก

ประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรประชุมในวันพฤหัส
ขอโปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือส่วนข้างน้อย

ประธานวุฒิสภา : เพราะฉะนั้นส่วนข้างมากเห็นว่าการจะ
ไปประชุมกันคราวหน้าวันศุกร์ที่ ๑๒ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ขอเลิกประชุม.

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

กรรมวิธีการตรวจรายงานการประชุมวุฒิสภา

พระยามหาอำมาตย์	ประสิทธิ์ ศรีตั้งชาติ	ผู้ตรวจงาน
อรรถกรมมนตรี	สุชนันท์ จิตรภักดิ์	”
พระยาศรีวิชัยสงคราม	ศรี มนต์ไตรเวศย์	”
พระนิติบัญญัติ	เสถียร จารุณี	”
ภครตราชา	อรวรรณ สุขบุญ	”
น.อ. พรประชา กมตาพันธ์ ร.น.	จำรูญ ปิยะปัทระ	”
พระยาพิไชยสงคราม	พิพัฒน์ เอกะโรหิต	”
	อุดม พลอยตั้งวางถย	”
	ประภัสร์ จินตามัย	”

เจริญ บัณฑิตโร
เลขาธิการวุฒิสภา

ศรีธรรมมาธิเบศ
เลขาธิการวุฒิสภา

Legislative Institutional Repository of Thailand